

IV. REDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA KOMBINATA

Spoprijeti se bo treba s problemi!

Delavski svet kombinata je imel 25. avgusta svojo četrto redno zasedanje, na katerem je obravnaval vrsto aktualnih in pomembnih problemov, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo. Med precej obsežnimi točkami dnevnega reda so bila tehnično in komercialno poročilo, poročilo o rezultatih polletnega poslovanja, predlog o prehodu na skrajšani delovni čas ter poročilo o akciji za nadaljnjo integracijo podjetij v okvir Žita.

Predsednik DS tov. Lipuš je v uvodu podal najprej pregled sprejetih sklepov zapisnika prejšnjega zasedanja, pri čemer, je omenbe vredno, da so že začeli z demontažo luščilnice na Resljevi cesti ter jo tudi opravili, jeseni pa bo že začela delovati luščilnica v Bistri.

Potem, ko so člani DSK ta zapisnik potrdili, je predsednik UO, tov. Curk predlagal v potrditev dva važnejša sklepa:

— UO je sprejel soglasni sklep, da se glede na izpraznjeno mesto direktorja DE Notranjsko področje imenuje kot direktor za DE Notranjsko in Ljubljansko področje skupaj tov. Miro Lipuš.

— sindikalne organizacije naj glede preventivnega zdravljenja za najpotrebnejše delavce za letos poiščejo potrebna sredstva v svojem okviru, za leto 1968 pa naj bi se, po zaključnem računu kombinata za leto 1967, oddelila določena sredstva v ta namen.

Člani DSK so oba predloga upravnega odbora soglasno potrdili.

REKONSTRUKCIJA PEKARNE KRANJ

V nadaljevanju je najprej podal poročilo tehniški direktor tov. Jerman. Pojasnil je, da je bila v juliju realizacija v mlinški in pekarski dejavnosti zadovoljiva, slabša pa je bila v testeninski dejavnosti zaradi tržnih razmer in remonta tovarne. Težave so se pojavile zaradi kvalitete surovin. Tehnološka služba bo glede tega naredila analizo in podala predlog, kako naj se razporeja razmerje med posameznimi vrstami pšenice.

Ob poročanju glede investicij za nove gradnje in pa za nekatere rekonstrukcije je tov. Jerman poudaril, da se je druga faza gradnje oziroma dograditev silosa že začela in da potekajo dela na novem mlinu dokaj normalno, omenil pa je določene

težave, ki so se pojavile zaradi nabave opreme za tretjo linijo v pekarni na Šmartinski cesti iz uvoza. Po sredi je vprašanje kreditiranja bank, ki z roki zavlačujejo, pri tem pa se cena posamezni opremi draži, kar ustvarja nove probleme.

Nato je poudaril potrebo po gradnji ograje okrog obratov kombinata — na Šmartinski cesti, ker območja po enem samem čuvaju ni več mogoče uspešno nadzorovati, sploh zaradi bližine prebivalcev v baraki. Ograjo bi bilo treba namestiti najprej na vzhod-

ni strani kombinata, od upravnega poslopja do avto delavnic in garaž. Predvideni stroški za gradnjo celotne ograje znašajo 8 milijonov S dinarjev, sredstva za to pa so zagotovljena. Nujno potrebna je tudi rekonstrukcija pekarnice Kranj. Opravili naj bi jo po posameznih fazah s tem, da bi začeli najprej z rekonstrukcijo mešalnice. Prva faza rekonstrukcije bi veljala 18 milijonov S dinarjev. V ta namen ima DE pekarna

Kranj še lastna ustvarjena sredstva.

Člani DSK so sklenili poročilo sprejeti v celoti.

TEŽAVE NA TRŽIŠČU

Naslednji poročevalec je bil komercialni direktor tov. Sever. V svojem poročilu je nakazal težave, na katere je naletel kombinat pri osvajanju tržišča, omenil je močno konkurenco, ki vse bolj in bolj prodira na Konec na 2. strani

Biti pravilno informiran je samoupravna pravica

Bolj kot kdajkoli prej se moramo zavedati, da danes vsak dober samoupravljalec ne samo želi, ampak hoče imeti informacijo, ki je resnična!

Resnično je seveda vse tisto, kar dejansko opisuje vse probleme in pojave neprizadeto in odkrito, brez olepševanja, pa naj bodo izraz naših slabosti, negotovosti in tudi uspehov ter rezultatov, to se pravi: informacije takšne, kakršne pač so!

Zmotno bi bilo pisati, da smo zavestni samoupravljalci in da imamo idealno samoupravljanje, zmotno tudi samo z besedami hvaliti delo, pisati samo o tistem kar je lepo in nam godi, da bomo v našem okolju čim boljši in najlepši! Trdim lahko, da smo bili takšni v preteklosti, ko je naše glasilo šlo mimo pojavov poostrenih notranjih odnosov, problemov, ki so nakazovali demokratizacijo samoupravljanja in slabosti v naši notranji organizaciji. Zato pač glasilo ni imelo moči, da bi razvijalo problemsko diskusijo, ki razume nasprotno stališče, svobodo misli in besede, strpnost sogovornika in dialog, da bi razvili višjo polemiko med vsemi, ki jim je do samoupravljanja in do socialističnega razvoja.

Pri tem pa ne trdim, da naši samoupravljalci na zborih delovnih skupnosti, delovnih enot in njihovih svetov, v komisijah, na sejah UO in delavske-

ga sveta kombinata niso razpravljali o pojavih in problemih. Mnogo so prispevali, da se v perspektivi v skladu z razvojem kombinata utrdijo notranji odnosi in izvede decentralizacija samoupravljanja in reorganizacija. Istočasno pa je bilo med nekaterimi vse preveč bojazni, da bi takšna razprava v javnosti prinesla med nas tudi posledice, kot osebno nestrpnost in prizadetost. Če se bomo v bodoče čimbolj trudili, da bodo naše razprave svobodne in demokratične, kjer bomo spoštovali besede človeka in njegov prispevek, tako gledanje ne bo doživelo neuspeha. Ljudje bodo — povesod, kjer imajo za to možnost in pravico — nezadržano in odkrito govorili o problemih. S tem pa bo odpadlo nenačelno razpravljanje »po vogalih in kuluarjih«.

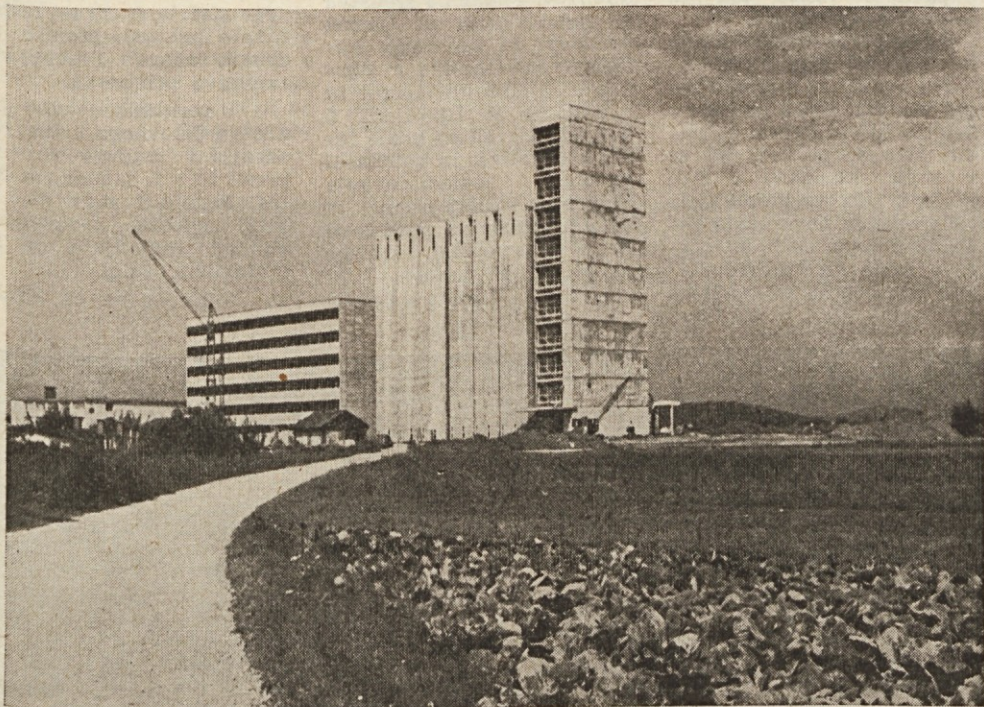
Moč in celovitost v samoupravnih odnosih se mora pokazati, da lahko v vseh problemih in pojavih zavestno, svobodno in samostojno razmišljamo, da z delom in razpravo dosežemo čim večjo aktivizacijo in udeležbo posameznika, samoupravljalca povesod, kjerkoli je potrebno.

Samo na ta način bodo zmagala dejstva, strokovnost in znanje, kar bo v mnogočem prispevalo, da bodo naši rezultati še boljši, uspešnejši in učinkovitejši.

Naš Glasnik pa bo s tem služil svojemu namenu.

Odgovorni urednik

VSEBINA:
Turizem glavni odjemalec ☆
Borci Žita tokrat v Podgradu ☆
Reorganizacija poslovanja Kombinata ☆
Ura izgubljena ne vrne se nobena ☆
Snaga je vir zdravja ☆
Zadovoljni v novih stanovanjih

Okolica Žita naglo spreminja lice: novi objekti rastejo nenehno, kot gobe po dežju

Spoprijeti se bo treba s problemi

Nadaljevanje s 1. strani
področja Slovenije in z raznimi prijemi pridobiva kupce med podjetji in zasebniki. Predlagal je, naj bi zahtevali družbeno intervencijo glede tega in glede ureditve cen. Omenil je, da podjetja, ki grejo na solidno akumulacijo, sedanji sistem zelo prizadene, še posebej, ker dobivajo nekatera podjetja celo regres na obresti za odkup pšenice v kolikor so bile višje od 3%. To je pravzaprav nelojalna konkurenca in nepravilno prelivanje finančnih sredstev, sploh v zasebne pekarnice, ki jih je še vedno precej in imajo od tega največje koristi.

Po poročilu tov. Severja se je razvila zelo obširna razprava, kjer so posamezni člani DS ugotavljali precejšnjo elastičnost in prizadevnost komercialne službe ter DE. Prišli so do zaključka, da bo treba takoj primerno ukrepati, ne pa iskati pomoči v družbeni intervenciji, ki je ni mogoče pričakovati. Pri tem gre za kvaliteto blaga in embalaže, kar bo treba nujno izboljšati, na drugi strani pa za hitro reagiranje pri naročilih. Pojavljajo se primeri, ko kupec čaka na realizacijo naročil mnogo preveč časa, nato pa se odloči za nakup blaga pri konkurenčnih podjetjih. Treba se bo skratka spoprijeti z nastalimi problemi in iti v konkurenčni boj z ostalimi podjetji v Jugoslaviji, pri tem pa ne bi smeli imeti strahu, da se bodo zmanjšali dohodki. Ne navsezadnje pa bo treba pri osvajanju tržišča tudi nekaj tvegati.

Na kraju so sprejeli sklep, naj ekonomsko razvojna služba, hkrati z ostalimi strokovnimi službami, vsestransko in hitro prouči položaj ter predlaga najboljše napotke za sanacijo sedanjega položaja. Pregledati bo treba vse možnosti, ki naj zagotovijo prodor na tržišče in enak finančni učinek kot doslej.

NIČ STRAHU PRED JAVNOSTJO

Naslednja točka dnevnega reda je bila obravnava pritožbe tov. Andreja Bohinca proti ukinitvi delovnega mesta direktorja splošnega sektorja in proti njegovi premestitvi na delovno mesto višjega komercialnega referenta II. Po tem, ko je predsednik UO tov. Curk

prebral sklep upravnega odbora in obsežno pritožbo, se je razvila glede tega zelo podrobna in poglobljena, a vseeno strpna razprava, v kateri so člani DSK ugotovili dve značilnosti:

1. V pritožbi tov. Bohinca je navedenih precej osebnih zadev, ki v koncept pritožbe ne sodijo in naj bi bile obravnavane na drugem pristojnem mestu. Gre v nekaj primerih za precej težke obdolžitve, o čemer je že in bo še ponovno razpravljala tudi osnovna organizacija ZK kombinata in prišla do zaključka, da razne obdolžitve niti niso utemeljene in jih nikakor ne gre jemati v okvir pritožbe, temveč jih povsem ločeno obravnavati.

2. Motiv za ukinitve delovnega mesta direktorja splošnega sektorja v upravi kombinata je bila vsesplošna reorganizacija poslovanja kombinata, ki jo je sklenil izvesti DSK v sporazumu s sveti DE ter zbori delovnih ljudi prav zaradi hitrega razvoja kombinata in s tem v zvezi zaradi nujnosti spremembe poslovanja. Glede tega je bila na večmesečnem delu posebna komisija, ki je analizirala vse dosedanje delo posameznih sektorjev ter na podlagi tega predlagala temeljito spremembo v strukturi vodenja in samoupravljanja kombinata. Prav zaradi reorganizacije je bila predvidena ukinitve splošnega sektorja in povsem naravno je, da brez splošnega sektorja pač ne more ostati — v novi strukturi služb kombinata — še naprej delovno mesto direktorja. Zaradi različnih reorganizacij pač pride od tega, da se morajo posamezniki spoprijazniti s spremembami delovnih mest in je tak primer doletel doslej, ob prvi fazi reorganizacije, poleg prizadetega še sedem drugih delavcev kombinata. Torej ta sprememba nikakor ni bila naperjena osebno in samo proti tov. Bohincu.

Tov. Bohinc se z ugotovitvami ni strinjal in je pripomnil, da se bo poslužil pomoči tiska in televizije, kjer naj bi javno obravnavali ta primer, čeprav so mu posamezni člani DSK priporočali glede tega strpnost. Vprašamo se, čemu takšno njegovo postopanje? Ali je DSK v vsej dosednji mandatni dobi, ko je sprejemal različne samoupravne akte v sporazumu s sveti DE, kr-

šil zakonitosti? Ali naj ima, zaradi osebne prizadetosti posameznika kakršenkoli strah pred javnostjo in naj torej vse doslej sprejete sklepe prekliče? Kaj bi rekla o tem večina — to so delavci kombinata — ki je imela doslej v DSK zaupanje? Naj bi se torej podredila zahtevi manjšine? Ne, člani DSK so mnenja, da pred javnostjo ni treba imeti nobenega strahu!

Sicer pa s tem ni rečeno, da hočejo člani samoupravljanja preprečevati javno razpravljanje, ker ima do tega pravico vsak državljan. Jasno pa je, da bodo tudi oni povedali svoje mišljenje ter ga podprli z neizpodbitnimi dejstvi, katerih eno najpomembnejše je reorganizacija kombinata. Takšno stališče pa je konec koncev tudi odraz mnenja večine, se pravi celotnega kolektiva.

Po obširni razpravi so člani DSK z glasovanjem soglasno potrdili sklep UO o premestitvi tov. Bohinca na novo delovno mesto.

Nato je bila obravnavana še pritožba inž. Varla proti opisu delovnega mesta »šef tehnološke kontrole«, namesto dosedanjega opisa »šef tehnologije«.

Dograditev silosa v Ljubljani

V mesecu avgustu se je pričela dokončna gradnja objekta silosa, ki je pravzaprav zadnji večji objekt v celotni etapi dograditve novega modernega živilskega kombinata v Ljubljani. To nalogo si je zadal naš kolektiv že v letu 1959 in jo je po programu izvajal že vse do danes.

Prva etapa gradnje tega objekta s strojnico se je začela v letu 1965 in bila končana lani z možno kapaciteto vskladiščenja 12.000 ton žita. Dokončna dograditev silosa, kot rečeno, se je v drugi etapi začela letos, in bo le-ta imela prav tako kapaciteto 12.000 ton za vskladiščenje žitaric.

Kakšno prednost bomo imeli po tej dograditvi?

Vsi vemo, da moramo sedaj vskladiščevati pšenico v skladiščnih prostorih ob naših mlinih, posebej pa še v tujih skladiščih v Beli krajini. Ta vskladiščenja pšenice nam povzročajo dodatne stroške na 1 kg pšenice glede na lomljeno tarifo prevoza in pretovarja-

DSK je pritožbo proti opisu zavrnil, za tem pa jo odstopil v obravnavo UO glede na to, da je inž. Varl izjavil, naj se njegova pritožba šteje kot odpoved delovnega razmerja pri kombinatu, za kar pa je pristojen UO.

ENA PROSTA SOBOTA

Delavski svet je proučil poročilo komisije za pripravo predloga o prehodu na skrajšani delovni čas. Upoštevati so pripombe posameznih delovnih enot, pri tem pa prišli na problem, kako urediti skrajšani delovni čas v prodajalnah, ker o poslovanju trgovin odločajo posamezne občine. Sklenili so, naj odgovorni dejavniki v kombinatu skušajo ta problem takoj rešiti v okviru celotnega kombinata in se dogovoriti z občinami glede najprimernejše rešitve, nato pa

sprejeli sklep, naj se v septembru preide na eno prosto soboto, po začetku obratovanja novega mlina na dve, za tem pa postopoma na tri in štiri proste sobote v mesecu.

Člani DSK so nato obravnavali še poročilo o polletnem poslovanju kombinata v letu 1967, ki ga je podal tov. Petrovič in so ga v celoti potrdili. Zaradi zanimivosti bomo o tem poročilu v naslednji številki Glasnika.

Odobrili so tudi poročilo komisije za nabavo in odpis osnovnih sredstev, nato pa so bili ob koncu seznanjeni še s tem, kako poteka akcija za integracijo z nekaterimi novimi podjetji. Glede na to, da je s tem v zvezi še marsikaj nerazčiščenega,

so sklenili, naj za to pooblaščen osebe še naprej navezujejo stike s temi podjetji in naj poročajo o tem na naslednjem zasedanju DSK.

Vesti iz drugih podjetij

Kombinat za promet in predelavo žitaric, proizvodnjo suhega testa in pekarjskih proizvodov FIDELINKA, Subotica, izdaja že drugo leto svoje glasilo »Fidelinka« v srbskohrvatskem in madžarskem jeziku. Iz

šeste številke glasila smo razbrali nekaj najbolj zanimivih vestí:

— v okviru izobraževanja so doslej organizirali dva ekonomsko politična tečaja za člane ZK in mladince, v načrtu pa imajo še ekonomski tečaj za člane organov samoupravljanja.

— delavski svet tega kombinata je sklenil poslati 26 otrok svojih delavcev na počitnice v Sv. Martin in Kranjsko goro, prav tako pa bo po končani žetvi odšlo na odmor 38 delavcev kombinata. Obe skupini bo kombinat financiral iz sklada skupne porabe. Delavcem naj bi bila to tudi nagrada tistim, ki so si pri delu najbolj prizadevali.

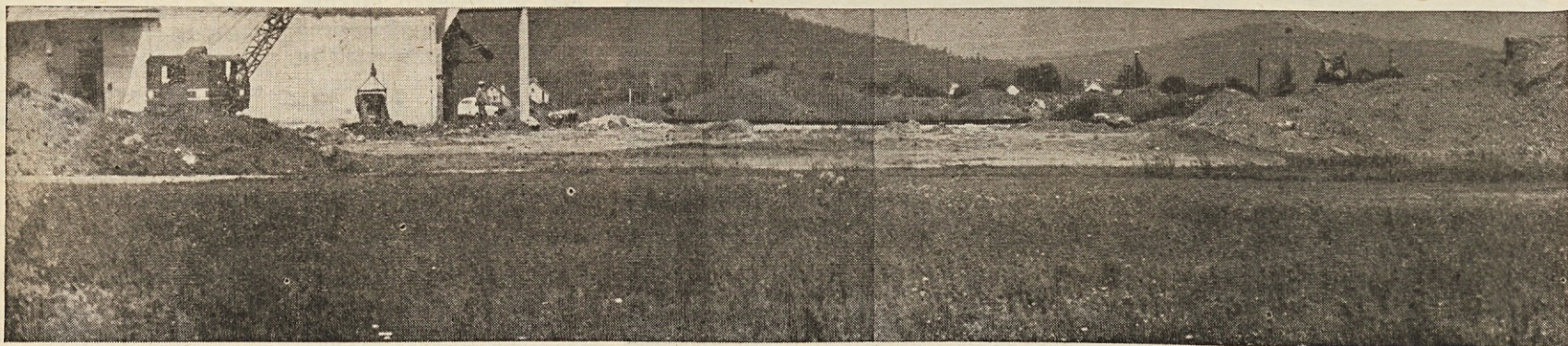
Svoja časopisa izdajata tudi podjetji Intes iz Maribora in Mlinotest iz Ajdovščine.

»Intes«, glasilo delovne skupnosti živilskega kombinata Maribor v svoji 13. številki drugega letnika piše med drugim o periodičnem obračunu za prvo polletje 1967, o rebalansu proizvodnega načrta tovarne testenin, o odkupu pšenice in drugih zadevah. Posebej sta zanimiva prispevka:

— o rezultatih uvedbe 42-urnega delovnega tedna. Na skrajšani delovni čas so prešli že s 1. januarjem letos. Rezultati sicer niso v vseh enotah zadovoljivi, vendar ugotavljajo, da so v glavnem realni.

Stane Aljančič

Konec na 12. strani

Ob prvem delu silosa na Šmartinski cesti so začeli graditi drugi del. Na sliki je obsežno gradbišče ob začetnih delih.

TURIZEM GLAVNI ODJEMALEC

Nadaljevanje s 3. strani
la odteje bolj koncentrirana v
teh novih obratih.

ŠIROKO PODROČJE

Delovna enota Gorenjska šteje sedaj 129 delavcev in je po številu zaposlenih torej najmočnejša delovna enota Žita. Največ delavcev — skupaj z ekspeditom, vzdrževanjem in transportom — je v pekarni, in sicer nad 60, 13 jih je v mlinški stroki, 5 v slaščičarni na Jesenicah, 6 na upravi enote, 45 pa v prodajalnah in v skladiščni službi.

Vsi ti delavci morajo obvladovati zelo široko področje Gorenjske, ki je izrazito turistično. Turizem ima tako zelo močan vpliv zlasti na proizvodnjo in prodajo pekarskih izdelkov, seveda predvsem v poletni sezoni. To dokazuje tudi podatek o prodaji letos, ko so v februarju izdelali in prodali 271 ton pekarskih izdelkov, v juliju pa kar 467 ton.

Skladišče Kranj oskrbuje z žitom in moko področje celotne občine Kranj, razen tega še Medvode z okolico, celotno Selško in Poljansko dolino, Tržič, Jezersko, Zalog, Komendo, Smladnik, Mavčiče in Pirniče, kamor oddaja okrog 500 ton moke in žita mesečno.

Skladišče Lesce preskrbuje področje obeh občin Jesenice in Radovljica, do Rateč in Bohinja, z okrog 350 do 400 tonami žita in moke, razen tega pa še z 12 do 15 tonami testenin, ki jih ima tudi na zalogi.

Pekarna Lesce zajema isto področje kot skladišče Lesce, do Kroke in Podnarta, z manjšimi količinami kruha pa zalaga tudi trgovine v Tržiču. To pa na izrecno željo predstavnikov trgovskega omrežja v tem kraju in v spoznanju s pekarno v Tržiču, kateri pošiljajo tudi moko. Pekarna proizvaja povprečno nekaj nad 400 ton kruha mesečno, lani pa je proizvedla 372 ton. Letošnja rekordna

proizvodnja je bila v juliju, ko so izdelali 467 ton kruha. Dnevna proizvodnja pa je od 14 do 17 ton, seveda pa v sobotah zelo naraste.

ARTIKLI IN KUPCI

Glede dejavnosti je v DE Gorenjska pač najzanimivejša pekarna, seveda zaradi raznovrstnosti artiklov in pa kupcev.

Od vseh artiklov izdelajo, razumljivo, največ kruha. Tega pa dnevno proizvedejo s pecivom vred, glede na kvaliteto in obliko, nič manj kot 35 vrst. Na področju, ki ga zajema pekarna, se je zelo dobro uveljavil mešani ržen kruh, ki ga dnevno izdelajo in prodajo 1000 kg. Peciva pa izdelajo dnevno več tisoč kosov, v sezoni celo po 30.000 kosov, predvsem žemelj in kajzeric. Od boljšega peciva pa grede zelo dobro v prodajo potice. Ob 1. maju letos so jih spekli 1500 po 3/4 in 1 kg, pri čemer so porabili 120 kg orehov, nato so jih spekli v maju 3100, v juniju 4100, v juliju pa 5200 kosov, kar je znak, da tudi turisti zelo segajo po njih. Za nadev porabijo pri eni vrsti potic samo orehe, pri drugih pa poleg orehov še druge zmesi. Razen omenjenih izdelkov naredijo dnevno po 400 do 500 kosov štrukljev, kos po 15 dkg, v času šolskega leta leta pa še po 1500 kosov nadevanih rogljičev dnevno.

In kako je s kupci? Težave so predvsem s trgovinami. Kaže, da niso dojemljive za prodajo raznih vrst izdelkov te pekarnice ter v bistvu poznajo le črn in bel kruh ter žemlje, čeprav bi ljudje prav gotovo radi kupovali kaj drugega.

V lastnih trgovinah, ki jih je samo pet, je prodaja nekoliko šibkejša. So pa na takih krajih, da jih — ali zaradi konkurence, ali pa zaradi lokalnih potreb — ne kaže opustiti. Kruh prodajajo samo v 3 prodajalnah, samo slaščice pa v dveh. Ostale izdelke pro-

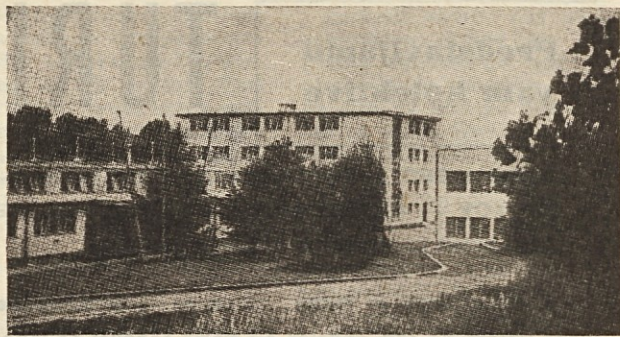
dajo največ prek tuje trgovske ali pa gostinske mreže. Večji odjemalec je trgovina, ker se del gostinstva oskrbuje iz trgovin. Večji gostinski odjemalci neposredno iz pekarnice pa so hoteli Priskan v Kranjski gori, Zlatorog, združeni hoteli Transturista in okrevališče Stane Žagar v Bohinju ter Toplice, Park in Jelovica na Bledu. Nadalje lesška pekarna oskrbuje vse šole na svojem področju, večji odjemalci so še Železarna Jesenice, Veriga Lesce, Elan Begunje, bolnica in Dom onemoglih na Jesenicah, manjši pa menzi Gradisa in Save na Jesenicah.

PROPAGANDNE AKCIJE

DE Gorenjska se loteva zaradi boljše prodaje svojih izdelkov tudi različnih propagandnih prijemov. V turističnem informatorju, ki ga vsako leto izdajo turistične organizacije za tuje v več jezikih — v slovenščini, angleščini, francoščini, italijanščini in nemščini — in v več deset tisočih izvodih, propagira svoje izdelke in izdelke Žita. Letos so imeli en mesec tudi redno reklamno oddajo v radiu Jesenice, poleg tega pa so pripravili, skupaj z novinarji »Glas« iz Kranja, reportažo v tem listu.

Zanimivi sta bili tudi dve propagandni akciji, ki so ju organizirali v pekarni. Najprej so povabili direktorje trgovin in gostinstva, novinarje in zastopnike Zavoda za zdravstveno varstvo ter jim pripravili vseh 35 vrst kruha in peciva ter jih s temi proizvodi tudi pogostili. Povabljeni so bili zadovoljni in so obljubili, da bodo skušali te artikole prodajati. Predlagali so, naj bi povabili v pekarno tudi poslovodje. Vodstvo pekarnice je to tudi storilo, povabilo je poslovodje trgovin in jih prav tako postreglo. V obeh primerih je poskrbelo tudi za predavanje o vrednosti in o

Nadaljevanje na 5. strani

ŽIVILSKI KOMBINAT

(Nahrungsmittelkombinat)

erzeugt in seiner neuen Brotfabrik in Lesce eine große Auswahl von Backwaren. Wir verkaufen sie in unseren Läden in Bled, Radovljica und Jesenice, und Sie erhalten sie auch in sämtlichen Gastwirtschaften und Geschäftslokalen Oberkrains.

Unsere geschätzten Feriengästen auf den Campingplätzen und in Privatzimmern empfehlen wir unser täglich frisches Gebäck und unsere renommierten Spezialbrote (aus Buchweizen, aus Mais und aus Roggen, und für Sportsleute vor allem unser Brot mit Beigabe von Haferflocken).

In unserer Teigwarenfabrik erzeugen wir erstklassige PEKATE-TE-Teigwaren und, als Spezialität, unsere gefüllten RAVIOLI-Teigwaren. Beide Sorten sind in sämtlichen Kolonialwarenhandlungen erhältlich.

Reklamni oglas v Turističnem informatorju

Izgubljamostike

Ne zajeli bi vseh problemov in podrobnosti, če se ne bi zapletli še v pogovor s tov. Jožetom KOVAČEM, obratovodjo pekarnice Lesce, nekdanjim članom sveta DE in sedaj članom komisije za ocenjevanje delovnih sposobnosti. Predmet razgovora so bili osebni dohodki, odnosi do strokovnjakov, problemi samoupravljanja in še marsikaj. Tako le sva jih razčistila:

— Kaj sodite o osebnih dohodkih delavcev, so zadostni in realni, ali morda nekateri delavci zaslužijo manj kot so prej v drugih podjetjih?

»Preden je bil veljaven pravilnik o nagrajevanju po učinku, so peki v drugih podjetjih res dobivali večje osebne dohodke. Sedaj pa, ko je v veljavi, od maja letos dalje, novi pravilnik — po katerem so delavci nagradjeni od količine proizvedenih izdelkov — so osebni dohodki mnogo boljše in kakšnih posebnih pripomb glede njih ni. Seveda se tu in tam še vedno najde kdo, ki kritizira.«

— Kako imate urejene odnose s tehnologiji in kakšne odnose do uvažanja sodobne tehnologije?

»Od spomladi dalje je pri nas v pekarni tehnolog inženir, ki se v delo še uvaža. Glede na to, da je v bistvu agronom, se sprva ni mogel znajti v novem delu, se pa trudi prilagoditi vsem delovnim pogojem. Trenj pa med nami ni. Vzpostavljeni so tudi dobri stiki s tehnološko službo podjetja in probleme sproti obravnavamo. Glede neposredne tehnologije dela pa so pri nas drugačne zahteve zaradi potreb tržišča. Sicer pa imamo o sodobni tehnologiji razčističene pojme in odnose, nobenih nejasnosti in problemov ni.«

— Imate morda kakšne probleme glede vzdrževanja strojev?

»Glede vzdrževanja strojev v enem letu dosedanega obstoja pekarnice ni bilo večjih problemov, ker je vzdrževanje načrtno in redno. Pri strojih pa pride do pogostih lomov, kar je posledica nesolidne izdelave s strani podjetja Termoelektro iz Beograda, ki je stroje montiral. Zaradi kvalitete kruha pa naprave tudi niso primerne za takšen način peke kruha, kakršnega prisvajamo sedaj, skratka ne ustrezajo več.«

— Kakšno je delo vaših samoupravnih organov in njihove povezave z upravo DE ter upravo in DS kombinata?

»Svet delovne enote rešuje vse probleme v svojem okviru, v kolikor so mu po pravilniku dane pristojnosti. Sicer pa je »bolezen« vseh samoupravnih organov, da se v večje probleme, kot so na primer proizvodni in drugi načrti kombinata, ne spuščajo in niso z njimi seznanjeni. Bolje pa poznajo problematiko v svojih delovnih enotah. Sicer pa je delo sveta DE naše enako delu svetov vseh ostalih DE.«

— Ali člani vašega kolektiva kaj delujejo izven delovne enote, morda pri SZDL, KS in drugih organizacijah na terenu?

»Prav natančnega pregleda, kdo je kje aktiven, nimam. Znano je bolj ali manj, da je večina aktivna, tako v Lescah in Radovljici, pri različnih družbeno političnih organizacijah. Člani ZK, teh je pri nas 12, so povezani v osnovnih organizacijah na terenu, pa svojo aktivnost pokažejo seveda tudi v podjetju. Sam sem pa aktiven v vseh organizacijah na terenu in že tretje leto odbornik skupščine občine Radovljica.«

— Kako povežete svojo dejavnost občinskega odbornika s podjetjem?

»Znano vam je, da sta obe občini podprli gradnjo pekarnice v Lescah. Dobro pa je bilo, da sva bila oba s tov. Pintarjem prav tedaj občinska odbornika, ker sva lahko kot takšna najbolje zagovarjala potrebo gradnje. Tudi sicer se pojavijo v skupščini problemi, ki zadevajo našo DE, pa jih moram pojasnjevati, da jih odborniki pravilno rešijo.«

— Opažate po enem letu dela že kakšne uspehe pekarnice?

»Velik uspeh je bil že ta, da nam je uspelo zadovoljiti tržišče in da smo prodali s kvaliteto kruha in drugih izdelkov. Ljudje so kaj hitro spoznali, da so naši izdelki dobri in sedaj ni težav na tržišču.«

— Zanimajo me odnosi z upravo kombinata?

»Poraja se nam občutek, da DE izgubljamostike z vodstvom kombinata. Pojavijo se različni problemi, ki bi jih morali skupno nujno rešiti, sicer bi lahko prišlo do škode. Kljub temu jih v mnogih primerih ne moremo rešiti, ker uprava kombinata včasih »zaspica«. V tem vidimo nepravilen odnos s strani uprave in to nam ni všeč.«

Preste so tudi priljubljeno pecivo, ki ga izdeluje pekarna Lesce

TURIZEM GLAVNI ODJEMALEC

Priključili so se tudi Kroparji

V začetku našega sestavka o DE Gorenjska govorimo o tem, iz katerih prejšnjih podjetij je prišlo do njene ustanovitve. Zanimiv pa je tudi primer integracije podjetja »Pekarna-pecivo« Kropa, ki se je priključilo k tej enoti letos 1. aprila. Do priključitve je prišlo zato, ker so si kupci iz Kroke zaželeli kruh iz nove pekarnice. S tem se je začela proizvodnja pekarnice v Kropi manjšati, kolektiv pa se je zaradi tega odločil, da bo pristopil k Žitu.

Vse pa ni šlo tako gladko. Čeprav je bil kolektiv v celoti za priključitev, se je pri krajevnih dejavnostih, oziroma predstavnikih Krajevne skupnosti in SZDL v Kropi pojavil lokalpatriotizem. Nikakor niso hoteli slišati o priključitvi. In vendar so morali kasneje popustiti, zakaj domačini so bili naklonjeni temu.

Po priključitvi je še nekaj časa delal v Kropi v pekarni en pek, od maja dalje pa vsi Kroparji jemljejo kruh iz pekarnice v Lescah in je njihov obrat povsem prenehal z delom. Delavci iz Kroke so se delu v novi pekarni že privadili, saj imajo res lažje pogoje za delo. Morda so poprej zaslužili več, toda morali so zato težje in dlje časa delati.

Konec koncev pa je odločitev pomena mnenje kupcev, ki po večini najraje jemljejo kruh pekarnice iz Lesc in to je ob tej integraciji poglavito.

GOVORI STARI KROPAR

Med delavci v pekarni smo srečali tudi starega

Kroparja, **MATIJO BUTORČA**, ki je VK pek in sedaj oblikovalec I, poprej pa je bil 20 let upravnik podjetja »Pecivo« v Kropi in poslovodja v raznih pekarnah. Ker se je »Pecivo« iz Kroke nedavno priključilo DE Gorenjska, je bil razgovor z njim še bolj zanimiv. Šla sva kar v jedro.

»Kako ste se odločili za priključitev h kombinatu Žito?«

Za priključitev je bil izveden referendum in smo o priključitvi kolektivno odločali, pri čemer smo bili enotni. Skratka problemov glede tega ni bilo.

»Ali se vaše delo od prejšnjega precej razlikuje?«

Seveda. V tej pekarni je vse avtomatizirano in delo hitreje poteka, prej v našem bivšem podjetju je šlo vse bolj počasi.

»In kako ste se osebno živeli v novi kolektiv?«

Prav lahko, nič mi ni hudega. Sploh pa že dvajset let poznam direktorja Pintarja, s katerim sva bila vselej dobra. Tudi z ostalimi člani tega kolektiva se dobro razumemo.

»Kaj pa osebni dohodek? So boljši ali slabši?«

Prej sem več delal, stalno po 12 ur dnevno. Zato je bil dohodek večji, medtem ko je sedaj manjši. Nasprotno pa sem sedaj več časa prost in tudi delovni pogoji so mnogo lažji, medtem ko so bili prej zelo težki.

»Česa si še želite v novem kolektivu?«

Predvsem to, kot vsi drugi nasploh: želim si, da bi bilo nočno delo naspekov čimprej ukinjeno.

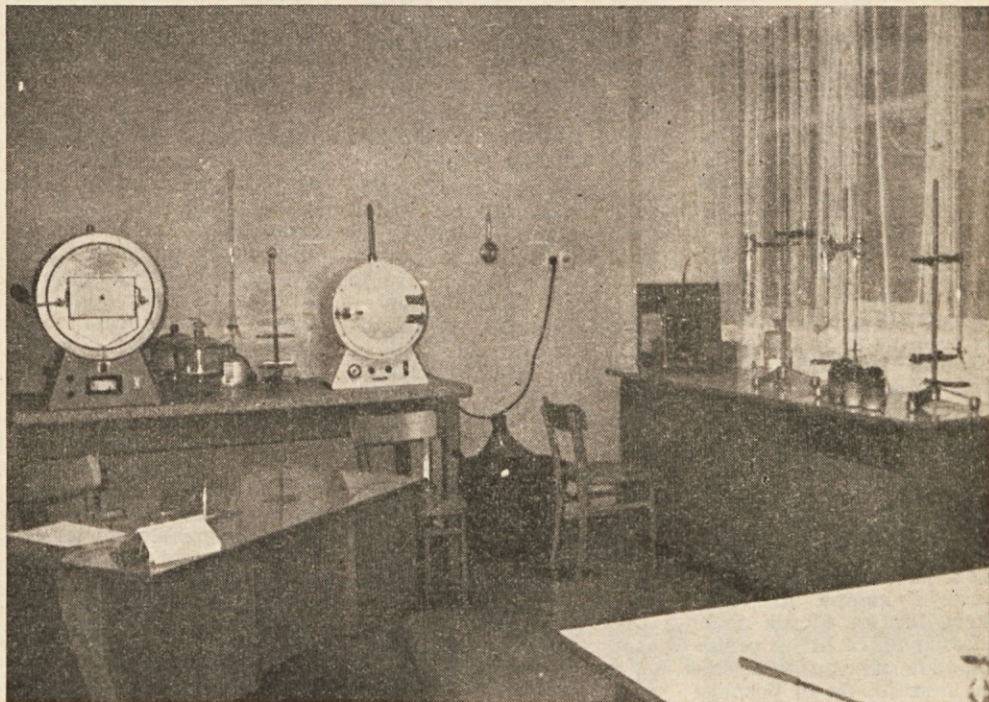
Tudi sicer prihajajo na ogled pekarni razni tuji turisti, ki so seveda iz pekarske stroke; tako Nemci, Avstrijci, Nizozemci in drugi. Ko si ogledujejo proizvodne prostore, tudi svetujejo, kaj bi se dalo izboljšati. Nizozemci so na primer predlagali, naj bi pekarna nabavila male strojčke za čiščenje in mazanje modelov, s čimer bi prihranila olje, zraven tega pa se testno ne bi napolnilo z oljem, kar bi bilo bolje za kvaliteto izdelkov.

Zadnji tuji gostje doslej so bili v Lescah strokovnjaki pekarskega iz Sovjetske zveze. Njihovo mnenje o napravah je bilo povoljno in so izjavili, da so zasledili v Jugoslaviji prvo pekarno s takšno mehanizacijo in s tolikšnim številom izdelkov. Ker so izrazili željo, da bi vzeli s seboj izdelke, so jim iz pekarnice poslali — tik pred njihovim povratkom domov — na letališče v Beograd 7 kg različnih izdelkov.

Pravzaprav »obiskov« nikoli ne zmanjka, zlasti iz Jugoslavije so pogosti; mnogi iz dru-

gih republik si pekarno ogledujejo zato, da bi si nabrali potrebne izkušnje za gradnjo pekarn v svojih republikah. Iz Zagreba je bilo na enosečni praksi v juniju 14 ljudi iz pekarnice, ki so jo odprli ob koncu avgusta. To so bili vodje izmen, mešalci, delilci in tehnolog iz podjetja »8. maj«.

Problemi so se porajali lani v začetku obratovanja pekarnice tudi zaradi prevoza artiklov, ker šoferji še niso poznali terena, strank in artiklov. Sedaj pa ni nobene težave, ker so se vsi vozniki privadili tega dela. Precej pa je pripomogla nova stimulacija voznikov po učinku, ki jim daje več volje do dela.

SKRB ZA KVALITETO

DE Gorenjska skrbi zlasti za kvaliteto svojih proizvodov in prav tako za zagotovitev higienskih pogojev. Glede tega ima uvedeno pogodbeno sodelovanje z Zavodom za zdravstveno varstvo iz Kranja. Ta zavod stalno kontrolira kvaliteto proizvodov in strokovnjaki podajajo svoje priporočila in nasvete, na podlagi katerih zlasti v pekarni, v danih možnostih seveda, izboljšujejo kvaliteto. Na drugi strani pa zavod tudi pregleduje trgovine drugih podjetij glede higienske prodaje izdelkov, glede embalaže in skladiščanja. V kolikor se stanje ponekod ne popravi, posežejo vmes sanitarni inšpektorji. Že zdaj se poznajo določene izboljšave, prav tako pa tudi prihranek pri embalaži, ki so jo trgovine uporabljale celo v druge namene.

Tudi sicer je za kvaliteto proizvodov poskrbljeno, saj je v pekarni sedaj zaposlen tehnolog, prav tako pa skrbi za kvaliteto tudi tehnološka služba podjetja.

TEŽAVE S SUROVINAMI

Zanimalo me je, s kakšnimi problemi se spoprijemajo v DE Gorenjska. Problemi se pojavljajo bolj od zunaj. Sem sodi predvsem vprašanje surovin, ki niso najboljše in zato nastajajo težave glede kvalitete izdelkov. Drugače pa zlasti v mlinski stroki, kjer je ustaljen dolgoletni strokovni kader, ni problemov. Tudi v pekarni so takoj v začetku dobro startali; med delavci ni bilo doslej še nobenega primera pijančevanja, prav tako pa v obratnih prostorih ne kadijo. Disciplinarnost je zadovoljiva.

Pekarna Lesce ima tudi lepo urejen laboratorij

Več o stroki iz tujine

Tehnolog pekarnice v Lescah, inž. **BORUT ČI-BEJ**, je bil poprej zaposlen v občini Logatec kot referent za kmetijstvo, po odsluženju roka v JLA pa se je takoj zaposlil pri Žitu, nekaj časa za tem, ko je bila odprta pekarna v Lescah. Glede na to, da je sicer agronom, smo mu najprej zastavili vprašanje, kako se počuti v živilski stroki.

»Vse bi bilo v redu, če bi bil le delovni čas v pekarni drugačen. Začnem delati zjutraj, nato pa po vmesni prekinitvi spet zvečer. Sicer pa je ta stroka zame zelo zanimiva in se dobro živim vanjo. Je še malo raziskano področje in je v njej možnosti in perspektiv za razvoj še veliko.«

— **Kako sodelujete kot tehnolog s kolektivom?**

»V začetku med nami ni bilo takšnega sodelovanja, kot sedaj. Gledali so me postrani, češ kaj bi potrebovali v obratu inženirja. Sedaj so se naši odnosi zelo spremenili.«

— **Pridete strokovno kdaj do težjih problemov?**

»Problemi nastajajo zaradi moke. Analiza

Prevoznega parka za pekarske proizvode je dovolj, problem pa je v Kranju zaradi dotrajanega kamiona, kar ovira dovoz mlevskih izdelkov.

V pekarni so težave z opremo, pojavljajo se pogosti lomni strojevi, kljub pravilnemu in rednemu vzdrževanju. Problem je dobiti rezervne dele, ki jih morajo dati izdelati v bližnje tovarne. To pa vzdrževanje seveda zelo podraži. Zelo težko že čakajo na predvideno opremo iz uvoza. Žal jim bo zmanjkalo sredstev za delilni stroj ter za avtomatično Nadaljevanje na 6. strani

moke pokaže sicer dobro kvaliteto, pri peki pa je rezultat ravno obraten in se kvaliteta moke izkaže kot slaba. Zavedamo se, da ne bo mogoče doseči prave kvalitete črne kruha, dokler se bo izmenjavala takšen odstotek vrst bele moke, kot sedaj.«

— **Kaj pa mehanizacija v pekarni?**

»Na strojih pride večkrat do okvar in zastoja, nimamo pa rezervnih delov in to otežkoča kvalitetno proizvodnjo. To so problemi, s katerimi se pogosto srečujemo.«

— **In pomoč s strani razvojne službe kombinata?**

»Sodelovanje je kolikor toliko solidno. Na strokovnih sestankih se o vsem pogovorimo in najdemo ustrezne rešitve.«

— **Vaše mnenje o Glasniku?**

»Zelo je zanimiv glede vsebine. Vsakdo lahko najde v njem zase primerno gradivo. Morda pa je premalo člankov iz tujine o naši stroki pa o novih strojih in metodah dela. Dobro bi bilo objavljati glede tega izveščila iz tujih časopisov.«

Starinska zanimivost v Kranju

Prav zanimiv je bil obisk starega skladišča v Kranju, katerega poslopje stoji ob savskem mostu tik pod znamenim Jelenovim klancem že nič manj kot sto let. Zgrajeno je bilo to poslopje namreč v letih 1885 do 1837 kot mlin, ki ga je imel v lasti med prvo in vse do konca druge svetovne vojne zasebni lastnik Majdič in ga Kranjčani zaradi tega sedanes imenujejo »Majdičev mlin«.

Prijazni in zgovorni vodja skladišča tov. Volčič me je povedel na ogled te velike zgradbe vse od kletnih prostorov do samega podstrešja. Pri tem je vedel povečati veliko zanimivega, pa tudi sam sem imel prilžnost videti zanimive podrobnosti. Seveda je zgradba služila svojemu prvotnemu namenu, mlinski obrti, le do druge svetovne vojne, po vojni pa so jo preuredili v žitno skladišče, čemur služi še danes.

Kot spomin na nekdanjo zgodovino mlina so v eni izmed etaž še spravljeni izvorni mlinski kamni, prav tisti, ki so jih uporabljali nekdanj. Štirje so, nekako pozabljeni v nekem kotu, vsak pa je izdelan iz posebnega kamna in težak okrog 1000 kg. Morda ne bi bilo napak, če bi jih odstopili slovenskemu tehniškemu muzeju, da bi poznejši rodovi spoznavali tudi zgodovino mlinarstva pri nas. Ta misel se mi je utrnila pri sebi, ko sem jih ogledoval.

Ogrodje tega skladišča sestavljajo zelo debeli zidovi, ki ustvarjajo poleti primehen hlad, pozimi pa toploto. Glede na moč teh zidov bi lahko skladišče rekonstruirali, seveda pa bi bilo treba veliko investirati v preureditev notranje konstrukcije, ki je v celoti lesena. Na betonski podlagi so leseni podporni stebri, ki podpirajo posamezne etaže, prav tako so leseni vsi podi in tudi stopnice.

Pomislil sem, kaj bi bilo, če bi prišlo do morebitnega požara. In takoj sem dobil odgovor: »Še tako izurjene in z naj sodobnejšimi gasilnimi napravami opremljene gasilske brigade in čete se ne bi mogle učinkovito spopasti z ognjem, ker bi vse kar na hitro zgorelo.«

Z rekonstrukcijo notranjosti tega skladišča ne bo nič, vsaj ne v okviru kombinata Zito, ker so v gradnji dodatne kapacitete osrednjega silosa v Ljubljani in torej to staro, dotrajano skladišče nima nobene perspektive več. Mogoče ga bodo kasneje uporabljala kakšna druga podjetja.

Razsežnost skladišča pa je zelo velika, zakaj površina vsake etaže — teh je od kleti do podstrešja pet — ima 1100 m² površine in je moč vskladiščiti 850 ton — zaradi nujnosti pa skladišči tudi do 1200 ton — različnega žita, od pšenice, mimo koruze in ječmena do ovsu. Dve etaži oddajajo sicer v najem podjetju Merkur. Če bi bila nosilnost normalna, bi lahko skladiščili v teh prostorih, glede na površino, tudi do 3000 ton blaga.

Ob ogledu prostorov se je bilo moč prepričati, da je skladišče sicer dobro vzdrževano in vsepovsod čisto, za kar skrbijo delavci sami in tudi snažilka. Videl sem velike sklade vreč z različnimi vrstami žita, pa tudi žito rinfuza, vsepovsod pa primeren red.

V skladišču prevladuje fizično delo, le malo je mehanizacije. Delavci uporabljajo v glavnem samo dvigalne žlebove za razkladanje in nakladanje kamionov, sicer pa prevažajo vreče z dvokolesnimi vozički »rudelni«. S pridom pa uporabljajo tudi jaške, ki so bili vdeleni v cestni hodnik pred skladiščem že pred 50 leti.

Tovariš Volčič je povedal, da poteka delo v skladišču normalno, imajo pa veliko

zadrego zaradi podganje zalege, ki je nikakor ne morejo uničiti. Poizkušali so jih pregnati že z različnimi, vsemi poznanimi strupi, »v napad« nanje so šle že razne razkuževalne ekipe, pa jih niso pregnale, ker so podgane glede strupov imune in sploh ne »primejo« na razne vaše. Nasprotno, pokončali so se že številni mački, ki so se zastrupili, kadar so popadali podgane. Vzrok za takšno zalego je tudi bližnja klavnica, odkoder podgane zahajajo v to skladišče.

Nekoč pa so jim vendarle napovedali hud boj. Spravili so se nanje z orodjem, jih signalni v neko luknjo in jih tečaj pobili kar 61. tedaj pobili kar 61. Razumljivo pa je, da se bi morali vključiti v preganjanje te zalege tudi drugi dejavniki, predvsem klavnica in okoliška podjetja, ker le združenimi močmi bi bil boj proti temu nevšečnemu zlu uspešen.

Ker je bilo videti v skladišču, še bolj pa pred njim veliko vrvenje — zakaj prihajali in odhajali so domači in drugi kamioni ter dovažali ali pa odvažali žito, moko in embalažo — nas je zanimalo, koliko ljudi je v skladišču zaposlenih. Vse delo opravlja, poleg vodje skladišča, pet delavcev, ena šivalka, ena embalažerka in ena snažilka, razen njih pa šoferji in transportni delavci. Dela jim nikdar ne manjkuje, opravljajo pa ga marljivo in disciplinirano. Le prodaja ni prava, so potožili, da bi tudi oni izkazali finančni učinek.

Nasploh imajo delovne pogoje pač ustrezne urejenosti in starostni dobi skladišča, prejemke pa sicer slabše, kot delavci v kranjskih tovarnah.

No, pa naj povedo o razmerah v skladišču še delavci sami.

Na vprašanje, če čutijo pri delu zaradi zastarelosti skladišča kakšne težave, so dejali:

»Težave so pri zavijanju moke. Seveda pa moramo vreče prevažati po skladišču kar z »rudelni« na dveh kolesih. To je težavno.«

Na vprašanje, kaj bi bilo zanimivega povedati o njihovem delu, se je odrezala embalažerka Rezika:

»Kaj bi bilo zanimivega? Zanimivo pri nas je garanje, pa to, da je vodja skladišča včasih siten.«

Seveda je to rekla pol zares in pol za šalo, pa je bila potem bolj odrezava, ko je šlo za vprašanje o osebnih dohodkih:

»Moja plača že ni dobra, premalo jo je za življenje.« Tov. Jožica, šivalka, pa je dodala:

»Vsi bi radi imeli več osebnega dohodka.« Dopolnil jo je še eden izmed delavcev, ki je dejal, da nima pravega vpogleda v obračun dohodkov in da so norme za različna dela različne.

No, kasneje sem zvedel, da lahko vsak delavec kontrolira obračun osebnih do-

Zgodovinski spomin — stari mlinski kamen

hodkov in da stvar ni tako nevšečna.

Ko pa je stekel pogovor o delovnem času in delu, so vedeli povedati, da jim delovni čas ustreza, da pa od novega leta sem nimajo pravega dela.

Ko sem hotel še kaj izve-

deti, so se poslovili z besedami:

»Takile »mali« moramo biti bolj tiho, če hočemo, da bomo imeli mir in nobenih nevšečnosti.«

In tako se je končal obisk v tem starem skladišču.

TURIZEM GLAVNI ODJEMALEC

Nadaljevanje s 5. strani ne dozorje za raztopino soli in kvasa. Nujno potrebna bi bila tudi nova stroja za podolgovato in okroglo oblikovanje, ker sedanja stroja glede kvalitete več ne zadovoljuje.

AKTIVNO POSLOVANJE

Poslovanje DE Gorenjska je v celoti pozitivno, saj so doslej zabeležili solidne finančne učinke. Seveda nastaja problem v pekarni, kjer so kapacitete za redno preskrbo s kruho prevelike. Ko pa nastopi letna sezona, pokrije deficit z zadostno količinsko proizvodnjo. Deficitarni so prvi štirje in zadnji trije meseci v letu.

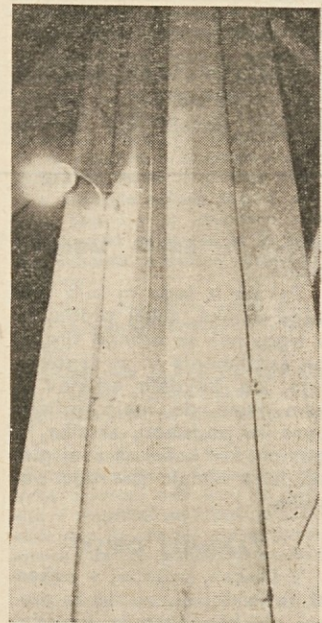
Zelo visoki so stroški amortizacije in kreditov, vendar jih pokrivajo z večjo količinsko proizvodnjo. Seveda je tudi cena kruha prenizka, zelo močno postavko v stroških DE pa predstavljajo še osebni dohodki uprave kombinata.

Sicer pa poslujejo zadovoljivo. Lani so startali tako rekoč z deficitom 13 milijonov S dinarjev, leto pa so zaključili s 4 milijoni S din čistega dohodka. Letos v prvem četrtletju so bili deficitni, upajo pa, da bodo razliko pokrili s prodajo v juliju in avgustu. Nasploh pa so prodajalne, mlinske, skladišča in slaščičarna aktivni in le-ti pokrijejo deficit pekarnice. Tako lahko sklepamo, da je DE Gorenjska aktivna.

NAČRTI V PRIHODNJE

Program dela te delovne enote predvideva likvidacijo mlinov Globoko in Breg glede na perspektivni razvoj kombinata v celoti. Na Jeseni-

cah pa nameravajo urediti prodajalno kruha in slaščic predvsem zaradi tega, ker je tam zelo lepa možnost za plasiranje vseh artiklov pekarnice in slaščičarne. Pogojuje jo zelo dobra lokacija, s tem pa bi tudi aktivirali slaščičarno, ki bi lahko proizvajala več slaščic.

S takimi lesenimi stebri je podprto skladišče v Kranju

DELAVCI IN STANDARD

Kot povsod drugje, je tudi v tej enoti osnovno merilo standarda delavcev vprašanje stanovanj. Mlin Breg in kranjsko področje imata stanovanjske razmere urejene. V zgornjem področju pa je s pridobitvijo novih obračun nastal

Konec na 7. strani

Ob vzhodju Jelenovega klanca skladišče Kranj

Borci Žita tokrat v Podgradu

Borci delovnih enot Žita so se tudi letos, ob praznovanju Dneva borca, odločili, da bodo preživeli en dan skupaj, pregledali svoje dosedanje delo in delo aktiva ter obujali spomine.

Zbor je bil napovedan na nedeljo, 2. julija, »javka« pa v Podgradu, na prostranem travnatem dvorišču nekdanje gostilne »Pri Lenki«.

Prišli so spet med drevesa gozdov, v okolje, ki je bilo podobno mnogim iz ča-

sov narodno osvobodilne vojne, ki so jih kot borci mnogokrat prešli.

Ura je bila devet zjutraj, ko so začeli prihajati, z nekakšno posebno vneto, kot tedaj, kadar so komandanti in komisarji sklicali zbor pred kakšno posebno pomembno akcijo. Prihajali so oni iz Kranja, pa iz Domžal, z Dolenjske in Notranjske ter iz Ljubljane, godec pa jim je igral v pozdrav borbene pesmi na harmoniko.

Prihajajoče na zbor so pozdravili zvoki harmonike

TURIZEM GLAVNI ODJEMALEC

Nadaljevanje s 6. strani večji problem. Stanovanjsko problematiko so rešili tako, da je sedem delavcev dobilo kredite za individualno gradnjo. Za stanovanja je zaprosilo še 13 delavcev. Sedem od njih bo dobilo stanovanja v novem bloku, kjer bodo imeli svoje sobe, skupno kuhinjo in dnevno sobo vsi samci, ki jih je deset, medtem ko je za zdaj še šest ljudi glede stanovanj nepreskrbljenih. Vsi pa, ki so že dobili stanovanja, so zadovoljni. Jasno, da je precej delavcev tudi takšnih, ki imajo svoja stanovanja ali hiše že od prej in jih stanovanjsko vprašanje torej nič ne moti.

TEŽAVE SINDIKATA

O delu sindikalne podružnice je stekla beseda s tov. Marjanom Tavčarjem, ki je predsednik odbora. Povedal je, da je delo v sindikatu zelo otežkočeno, ker delajo ljudje v različnih izmenah, razen tega pa mnogi stanujejo daleč naokoli, oddaljeni od obratov. Zato ni mogoče sklicovati sestankov, torej problem na katerega sem naletel tudi pri drugih delovnih enotah.

Sicer pa je bila dejavnost odbora usmerjena v sodelovanje pri izdelavi pravilnikov, v reševanje stanovanjske problematike in v pomoč delavcem pri iskanju lokacij za individualne gradnje. Prav tako je sindikalni odbor odigral pomembno vlogo, ko je v januarju letos prišlo do vzne mirjenja zaradi manjših osebnih dohodkov. Tedaj je uspel pomiriti ves kolektiv.

Letos so priredili svojim delovnim tovarišicam, ki jih je 40, proslavo 8. marca, pri čemer so vso oskrbo in pogostitev opravili moški in so njihove kolegice preživele prav lep dan. Po sezoni nameravajo prirediti dva izleta, enega proti Rijeki, drugega pa proti kamniškemu predelu, pri čemer naj bi obiskali tudi delovno enoto Domžalsko področje.

Tudi mladini želijo omogočiti čim več športne dejavnosti. Čeprav je v enoti okrog 30 mladincev, pa med njimi ni pravega navdušenja za to. V posameznih panogah je sicer nekaj dobrih, a se nikakor ne morejo razvneti.

Najpomembnejša akcija sindikata pa je vsekakor prizadevanje, da bi ukinili v pekarnah nočno delo. Glede na to, da je to vprašanje redno na dnevnem redu sestankov, želijo, da bi se ukinitve nočnega dela uzakonila in nameravajo na vse forumе poslati ostro zahtevo, da bi mednarodno konvencijo o vprašanju nočnega dela upoštevali tudi pri nas.

Povezava sindikalne podružnice z lokalnimi dejavniki in s koordinacijskim sindikalnim odborom kombinata pa je zadovoljiva.

—0—

Pri kraju smo. Predstaviti smo poizkušali to največjo delovno enoto kombinata z vseh strani. Če nam je uspelo, presodite sami. Delavcem te enote pa želimo kar največ delovnih uspehov.

Tekst in slike:
TONE BANČIČ

Podgrad pri Zalogu je borcem Žita postal ta dan njihov dom, v zavetju dreves so našli zatočišče, zakaj sonce je že kar močno pripekalo in obetalo, da bo vroče. Seveda ne vroče tako, kot tedaj, ko so bile pogodbe hajke, akcije in napadi, vroče pač zaradi poletja, zaradi toplih sončnih žarkov.

Ko so se zbrali že skoraj vsi — precej jih je bilo žal zaradi različnih vzrokov odsotnih — je »padla komanda«, naj se postrojijo ob kotlu, kjer jih je čakal okusen golaž. Na vrsti je bilo okrepcilo. Pa vendar smo se spomnili lanskega zbora v Bistri. Tam je bilo več partizanske izvirnosti, več tistega, kar so v času bojev NOB doživljali borci ob kotlih pod vedrim nebom. No, nič zato, malica je vsem dobro teknila, nato pa jo je bilo treba poplakniti. Tudi pijače ni manjkalo, a vendar so vsi najraje segali po steklenicah piva in mineralne vode, ker so se z njo najbolj odžejali.

Po malici so se pri mizah pomešali med seboj in pomenek je stekel neovirano, nezadržano. Mnogo so si vedeli povedati novega, pogovarjali so se o problemih svojega dela, vmes pa poslušali melodije glasbenega ansambla, ki je skrbel za razvedrilo. Tudi borbena pesem je zadonela pri tej ali oni mizi in vzdušje je bilo kar primerno.

NALOGE V KOLEKTIVU

Pomemben del tega zbora je bil sestanek vseh borcev, ki so vključeni v aktiv ZB kombinata. Sestanek je začel predsednik aktiva tov. Mišo, ki je pojasnil nekatere načelne probleme, ki v okviru kombinata zadevajo tudi borce. Prikazal je nujnost razvojnega programa in investicijske politike kombinata, pri čemer morajo sodelovati člani vseh delovnih enot. Izvesti bo treba seveda tudi razne rekonstrukcije v posameznih delovnih enotah, kar bo terjalo smotrno razporejanje finančnih sredstev.

V razpravi so udeleženci sestanka ugotovili, da, kljub velikim investicijam v nove gradnje in vsem potrebnim drugim akcijam, delavci kombinata ne bodo prikrajšani glede svojega standarda. Člani aktiva borcev pa naj bi seveda o teh zadevah govorili neposredno z ostalimi člani kolektiva, ker imajo z njimi na delovnih mestih najožji stik.

Poudarjeno je bilo, naj bi aktiv ZB posvetil kar največ pozornosti mladini. Pred leti je bil ustanovljen mladinski aktiv, toda mladinskega dela ni nikjer občutili. Zato jo bo treba nujno zainteresirati za ponovno aktivnost. Mladina je doslej samo prejemale sredstva, ni pa dala od sebe skoraj nič. Treba bo najti način, kako mladino pritegniti k delu, ji pokazati pot, kako naj začne s svojo dejavnostjo. Mladina ima sicer program svojega dela pripravljen, toda le na papirju, in ga ne realizira.

Tudi sicer bo treba v kombinatu poživeti politično delo, pri čemer je opaziti določeno mrtvilo. Ob sedanjem mednarodnem položaju bi morali biti borci prvi, ki bi se zavzeli za različne akcije v pomoč miru in napadenim narodom. Osnovna organizacija ZK v kombinatu se istočasno trudi reševati te probleme. V

ta namen se je odločila prirejati odprte debatne sestance, vendar zanje ni zanimanja.

V nadaljnjem razpravljanju je bilo ugotovljeno, da se tovarištvo in medsebojni odnosi nekoliko ohlajajo. V času NOB so se vsi borci borili ramo ob ramo za svoj obstoj in za obstoj ljudstva, za življenje, za svobodo. Sedaj pa mnogi pozabljajo na vse to in mislijo samo na se. Socializem je v resnici mnoge pomehkužil, treba bo spet poenotiti in strniti vrste ter zlasti še v sedanjem napetem mednarodnem vzdušju pokazati tisto enotnost, srčnost in neuklonljivost, ki je bila odlika partizanov v času NOB.

Na kraju so ugotovili, da bo treba vse sile posvetiti boju za gospodarsko krepitev kombinata. Enovitost kombinata se je pokazala trdna, takšna pa bo morala tudi ostati. Zlasti borci naj bodo v prvih vrstah pri prizadevanjih za uspeh kombinata.

—0—

Po končanem sestanku so udeleženci tega tovariškega srečanja izkoristili preostali čas in popoldne za razvedrilo, godca sta zaigrala poskočne melodije in nekateri so se tudi zavrteli. Zvečer, ko so se pa razhajali, pa so si zaželeli prihodnje leto spet nasvidenje.

T. B.

»REŠIL NAS JE PES«

Do srečanja s Štefko TOMČEVO je prišlo letos ob zboru borcev Žita v Podgradu. Zgovorna in živahna, kot se je pokazala, je bila kaj primeren objekt za razgovor, še bolj pa zato, ker se je vključila v narodno osvobodilno gibanje takoj leta 1941.

Osebná izkaznica: Rojena je bila 13. decembra 1923 v Veliki Preski pri Litiji, sedaj je prodajalka kruha pri DE Pekarna Kranj. V okviru podjetja, skozi vse reorganizacije, je že šestnajsto leto.

Razgovor sva začela seveda z vprašanjem, kdaj in kako je začela sodelovati v NOB.

»Naša družina je bila izseljena leta 1941, bratje in jaz pa smo se Nemcem pravočasno umaknili in odšli v Bukovico. Tam sem začela delati pod vodstvom narodnega he-

roja Lojzeta Hohkrauta, nato pa leta 1942 z Bradačem, dokler nisem prišla v neposreden stik s partizani in začela delati kot terenka. Postala sem leta 1943 tudi članica okrajnega komiteja SKOJ Mamul-Litija. Sekretar je bil tedaj Franc Mojšker, ki pa me ni pustil, da bi odšla direktno v partizanske enote, ker je bilo na terenu kar preveč dela. Tako sem držala zvezo med terensko mladino in partizani na zelo raztegnjenem terenu od Vač do Gabrovke in na Dolenjskem. Vedela sem za vse položaje in bila vodič partizanskim enotam za razne akcije in napade. Članica KP sem postala leta 1945.«

— Katerega dogodka se najbolj spominjate!

»Dogodkov je bilo nešteto. Konec na 12. strani

Osrednji del srečanja borcev je bil skupni sestanek članov aktiva

Reorganizacija poslovanja kombinata

V minulem obdobju opažamo v našem kombinatu pospešeno rast in hiter razvoj, na dnevnem redu so integracije raznih doslej obstoječih podjetij živilske stroke s kombinatom, nenehno stremimo za modernizacijo in novo mehanizacijo naših proizvodnih enot, s tem v zvezi se pojavlja vprašanje okrepite in kvalitetnega dela strokovnih služb na eni ter razvoj in decentralizacija samoupravljanja na drugi strani. Če k temu dodamo še položaj našega kombinata na tržišču in vprašanje konkurence, potem bo vsakomur izmed članov našega številnega kolektiva jasno, zakaj so se samoupravni organi odločili za reorganizacijo poslovanja v celotnem kombinatu z vsemi delovnimi enotami vred.

O vsem tem je razpravljala delavski svet kombinata že v zadnjih mesecih minulega leta in nato 24. novembra lani imenoval sedemčlansko komisijo, ki naj bi pripravila in izdelala predlog za reorganizacijo.

Na podlagi temeljitih analiz, ki so pokazale, da je treba dosedanje poslovanje kombinata v bistvu precej spremeniti in uvesti nove metode dela v celotnem sistemu podjetja, se je komisija lotila dela in izdelala obširen predlog, le tega pa je nato obravnaval in ga tudi potrdil delavski svet kombinata na svoji seji 26. junija letos.

Da bi bili člani kolektivov kombinata neposredno in čim bolj seznanjeni s tem, v čem je bistvo reorganizacije, bomo objavili v nekaj nadaljevalnih glavnih značilnosti o tej reorganizaciji.

Najprej naj našim bralcem razložimo, kaj je bistvo reorganizacije in kako naj bi potekala, nato pa, katere probleme je bilo treba v okviru reorganizacije reševati in katere so bile pomanjkljivosti v našem poslovanju.

Pri celotni reorganizaciji je bila predvidena:

1. celotna reorganizacija vseh sektorjev in njim pripadajočih služb na DE upravi kombinata ter uprav delovnih enot,
2. nadaljnja decentralizacija samoupravnega ustroja ter sistema izobraževanja,
3. obdelava celotnega sistema vodenja, odgovornosti ter odnosov med strokovnimi službami in delovnimi enotami,
4. izdelava in dopolnitev opisov delovnih mest, opisov uprav delovnih enot in strokovnih služb ter samoupravnih organov na vsej ravni.

Reorganizacija naj bi potekala v dveh delih:

V prvem delu je šlo predvsem za:

- a) reorganizacijo tehničnega sektorja,
  - b) reorganizacijo splošnega sektorja,
  - c) reorganizacijo analitsko-načrtovalnega oddelka.
- V drugem delu pa za:
- a) reorganizacijo komercialnega sektorja,
  - b) reorganizacijo gospodarsko-računskega sektorja,
  - c) spremembe delovanja samoupravnega ustroja
  - d) prilagoditev interne zakonodaje reorganizaciji ter obdelavo perspektivnega strokovnega izobraževanja predvsem kadrov, ki zasedajo delovna mesta z visoko in srednjo strokovno izobrazbo.

Dosedaj so bile obdelane na mo naloge prvega dela temveč tu-

enole. Uskladiti bo potrebno interne pravilnike s predlaganimi spremembami.

—0—

Katere probleme je bilo treba v okviru reorganizacije reševati in katere so bile pomanjkljivosti v našem poslovanju!

a) narejena ni bila razmejitev dela med našimi strokovnimi službami in upravami delovnih enot; zato je prihajalo do prepletanja ter se za posamezne strokovne službe oz. DE ni dalo točneje določiti, za kaj so oziroma za kaj niso odgovorne. Opisi strokovnih služb so bili preveč splošni in je bilo treba nujno vnesti vanje več konkretnosti, kar so narekvale tudi spremembe v poslovanju, ki jih sproti zaznamujemo.

b) splošni sektor je bil predviden za koordinacijo dela posameznih strokovnih služb, vendar te funkcije ni mogel uspešno opravljati, ker je dejansko kršil položaj ostalih operativnih služb, tako glede odgovornosti kot pristojnosti. Službi, kot kadrovska-socialna in pravna, sta imeli po nepotrebnem predstavnika, ki vsebine njihovega dela ni mogel posredovati ostalim strokovnim službam, niti jih samostojno zastopati.

c) v komercialnem sektorju je bila dosedaj v sami organizacijski strukturi premalo poudarjena funkcija analize tržišča in raziskave potreb trga. Ker je kombinat v dinamičnem razvoju in vse močnejši konkurenci, je za njegovo bodočnost in čim večjo uspešnost poslovanja treba vse bolj proučevati potrebe trga, da bomo tem potrebam lahko prilagodili naš nadaljnji razvoj. Naloženi dinar je vsak dan dražji in je zato važno, kaj nam bo prinesel. Brez dobrega poznavanja trga v bodoče ne bomo mogli uspešno poslovati. Poseben poudarek v delu komercialne službe je bil dan uskladi, tako pri nabavi kot pri prodaji. Odgovornost za izvajanje programov prodaje nosi delovna enota, vendar je važna vloga komercialne službe pri uskladi osnovnih prodajnih pogojev oziroma politike prodaje. Sistem usklajevanja pomeni nuditi vsem prodajnim območjem potrebni asortiment blaga ter jim posredovati načine in metode izvajanja prodajne politike, ki jih sprejemajo najš samoupravni organi (rabna politika, transportne tarife, odnos do posameznih strank itd.).

d) v tehničnem sektorju je opaziti, da operativne funkcije prevladujejo in podrejuje vse ostale neoperativne funkcije. Opaziti je bilo, da je funkcija razvoja preveč vezana na tekočo problematiko proizvodnje, oziroma so kontrolo kvalitete proizvodov in razvoj proizvodov ter raziskavo obstoječih tehnoloških postopkov enačili, čeprav gre tu za različna dela, od katerih je kontrola dnevna in operativna, ostala dela pa so dolgoročna in sistematična. Funkcija razvoja naj bi bila, poleg tehnološke, tudi ekonomska, kar pomeni, da bi nova proizvodnja bila pripravljena vsestransko, to je proučena z vseh strani. Ekonomski dejavniki so odločilni pri uvajanju novih tehnologij oziroma proizvodov, zato bi bilo nespametno ločiti razvoj od ekonomike, temveč je potrebno te funkcije združiti. Prav tako za razvoj ne more odgovarjati operativna služba, ki ima predvsem kontrolno funkcijo ter funkcijo usklajevanja, temveč razvoj teži v okvir štabnih služb, ki imajo stik z vsemi

strokovnimi službami skoraj pri vsakem izvajanju svojih nalog.

Pri vzdrževanju je bilo sišati večkrat pripombe s strani obratov, da glede kvalitete in ažurnosti opravljanja del ni določene prave odgovornosti in zahteve po strokovnosti. Med samim sektorjem in delavnicami ni razmejene odgovornosti; v samem vodenju vzdrževanja prihaja do napak, ki so posledica slabe razmejitve nalog posameznikov, pomanjkanja avtoritete ter organiziranosti. Te napake je moč odpraviti s primerno organizacijo in ločitvijo delavnic iz uprave ter z uvedbo primerne kontrole nad kvaliteto njihovega dela. V delavnici je prav tako potrebno uvesti drug sistem nagrajevanja.

Pri postavljanju normativov je prihajalo vedno do nesporazumov, različnih mnenj in želja. Potrebno je uvesti strokovno določanje normativov posameznih del, to je študij dela. To nalogo naj bi v bodoče opravljal tehnična služba, ki bo s tem omogočila ostalim strokovnim službam, posebno ekonomski ter delovnim enotam, da bodo natančneje vrednotile delo posameznih delovnih mest.

Delo investicijske skupine je pri izvajanju investicij predvsem operativno, medtem ko je pri vzdrževanju funkcija predvsem kontrolna. Obe funkciji, investicijsko in vzdrževalno, naj bi usklajeval pomočnik direktorja tehnične službe.

Avtodelavnice naj preidejo pod tehnično službo, ker s transportnim parkom razpolagajo delovne enote, same delavnice pa po bistvu dela sodijo v tehnično službo.

e) Pri kadrovske službi je bilo opaziti, da je obremenjena preveč z operativnimi deli ter je v bistvu obravnavana kot personalni oddelk. Kadrovska služba bi morala preiti v sistematično, nepretirano in ne več v kampanjsko reševanje problematike. Uvesti je treba sistematični nadzor strokovnih kadrov ter načrtno in nepretirano izobraževanje. Prav tako je potrebno iskati perspektivne rešitve kadrovskih problemov, posebno, če pričakujemo že spremembe v nadaljnjem razvoju kombinata. Kombinat v svojem razvoju in ob integracijskih ukrepih postopno menja strukturo kadrov, ki je drugačna, kot takrat, ko je prevladovala mlinska industrija. Vsi ti razvoji zahtevajo pozorno nadzorovanje, ker je treba usposobiti, prilagajevati in vzgajati obstoječe in nove kadre. V dosedanem razvoju se je to večinoma delalo nenačrtno. Naloga kadrovske službe je obstoječe strokovne kadre nadzorovati in jih postopno razvijati naprej, prav tako pa uvajati nove ter spremljati njihov razvoj.

Prav tako je ugotavljanje socialnih pogojev zaposlenih ena važnih funkcij te službe. Preventivna zaščita zdravlja zaposlenih je posebno danes ob pogostejšem pojavljanju poklicnih bolezni vse bolj nujna. Potrebno je vzgajati kadre v spoznavanju pogojev dela in nevarnosti, ki se pojavljajo. Zato je treba poleg ugotavljanja socialnih razmer, vzgajanja kadrov v čim boljši zdravstveni zaščiti ter čim boljšem poznavanju delovnih pogojev, uvesti v kadrovske službe tudi higiensko, socialno, higiensko-tehnično so vse funkcije, ki zadevajo proizvajalce oziroma ljudi. Ker je človek najvažnejši dejavnik proizvodnje, je potrebno dati kadrovske službi listi poudarek kot ostalim službam. Za njeno nadaljnje delo je važno, da je samostojna in ne v okviru sektorja. Ker že dal časa ugotavljamo v analizah, da niso problemi samo v tehnični opremljenosti temveč v kvaliteti kadrov in medsebojnih odnosih, je toliko bolj utemeljena zahteva po ureditvi kvalitete kadrovske službe. Mišljenje strokovniakov je, da bi v vseh podjetjih kadrovska socialna služba morala biti v enakem položaju z ostalimi službami, ki opravljajo temeljne funkcije, ker tudi naloge kadrovske službe rastejo istočasno z nalogami na ostalih področjih poslovanja. Zato naj se kadrovska služba osamosvoji ter splošni sektor razformira.

f) Pri pravni službi se jasno določa nena vsestranska povezanost z ostalimi službami in DE. Služba svetuje pri vseh vprašanjih, ki zahtevajo pravno preiskovanje in formuliranje, ter presoja načrte pogodb, to je sodeluje pri izdelavi pogodb in ostalih dogovorih. Pravna služba zastopa podjetje v vseh pravnih sporih ter ima vrsto specifičnih nalog, ki segajo v vse veje prava. Pravne posle iz delovnih razmeril veže na posle iz blagovnega prometa, kooperacijske odnose itd. V kombinatu imamo že nerazvito interno zakonodajo, manjkajo interni poslovniiki; odnosi med delovnimi enotami se razčiščujejo kompetence se ponekod

presejajo, drugje kršijo. Naloga pravne službe je urejanje in kodificiranje medsebojnih odnosov. Jasno je, da danes, ko ima kombinat že tako razvite dejavnosti, obstaja potreba po čim boljši urejenosti medsebojnih odnosov. Nadaljnji razvoj in urejanje teh odnosov pa terja sistematično in kontinuirano delo. Obstoj take službe v današnjem sistemu delavskega samoupravljanja, ko imamo delovne enote, je nujen in potreben, ter je potrebno dati tej službi tako vlogo, kot ji v današnjih potrebah tudi pripada.

V večjih podjetjih se pravna služba decentralizira po strokovnih službah (komercialni, tehnični, gospodarski finančni), v srednje velikih podjetjih pa je samostojna centralno organizirana služba.

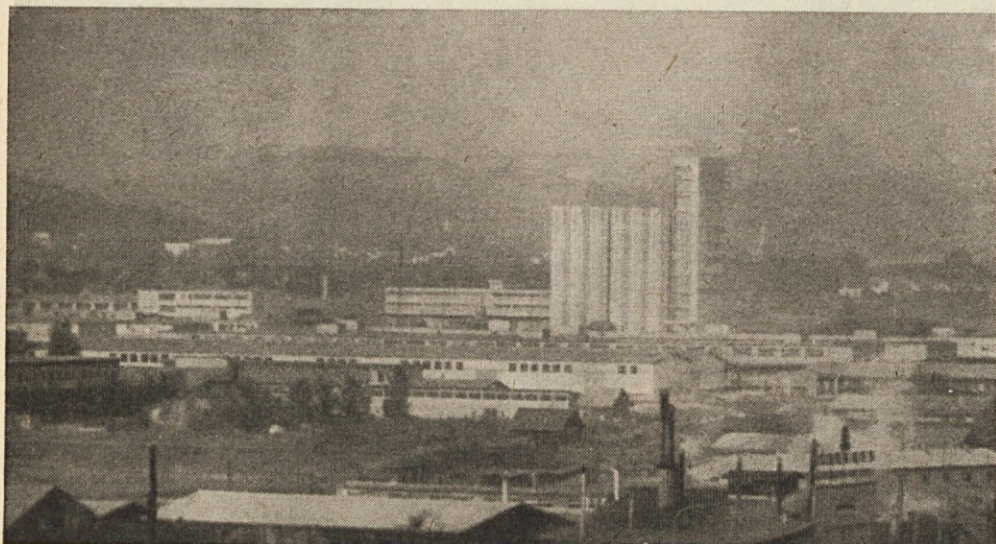

Vodja nove službe informiranja je tov. Slovenc, odgovorni urednik Glasnika

Če računamo, da se bo kombinat že naprej intenzivno razvijal, da bo zalagal trg z novimi proizvodi ter izboljševal obstoječe, bo nujno prihajalo do napak in bo treba štiti interese kombinata pred družbenimi organi. Pravna služba bo imela na tem področju precej posla, kar jasno kaže delo pravne službe v sorodnih podjetjih.

g) Analitsko-načrtovalni oddelk je vedno na meji kršitev pristojnosti posameznih strokovnih služb, ker je premalo poudarjena vloga oddelka kot štabne službe glavnega direktorja. Zato je potrebno štabne službe reševati kompleksno glede na njihove naloge. Štabne službe so take službe, ki zaradi razbremenitve glavnega direktorja prevzamejo nase svetovalne, koordinacijske, kontrolne in evidenčne naloge in to po pravilu take naloge, ki se nanašajo na več služb oziroma enot. Za štabne službe je osnovno le to, da nimajo pravice direktnega vodenja, temveč vse akcije izvajajo po pooblaštilih oziroma po nalogu direktorja, kateremu so neposredno podrejene. S tem v zvezi so naloge štabnih služb v neposredni zvezi z nalogami glavnega direktorja, na katerega so vezane, vendar njihov obseg nikoli ne prehaja posvetovalno vlogo. Dolej so bile štabne službe omejene le na analizo in načrtovanje. Ker pa zajemajo analize poleg ekonomike tudi organizacijo, tehnologijo, trg in druge komponente, se nujno kažejo pomanjkljivosti v delu te službe. Štabne službe zajemajo problematiko vseh strokovnih služb in DE; predmet analiz je proizvodnja s fizičnega kot vrednostnega gledišča, zato je bilo potrebno dopolniti sposobnost službe. Ker se zajema gospodarska in proizvodna problematika z vseh aspektov, je bilo utemeljeno funkcijo razvoja pridružiti tej službi, ker se tudi razvoj obdeluje z vseh vidikov, kajti vsak razvoj tehnologije ali proizvodov zahteva kompleksno obdelavo. Prav tako za razvoj ne more odgovarjati tehnična služba, ki je v prvi vrsti operativna ter je njena glavna funkcija koordinacija in kontrola proizvodnje. Štabne službe povezujejo vse ostale službe oziroma jih integralno združujejo pri reševanju posameznih nalog; zato je tudi utemeljeno, da se razčiščujejo kompetence se ponekod

Konec na 9. strani

Ne dolgo tega je bil pogled na objekte kombinata ob Šmartinski cesti še precej drugačen, sedanjí videz je na 1. strani

Boris Žgur direktor Pekatet

S 1. avgustom letos je prišlo v DE Pekatete do spremembe v vodstvu. Namesto prejšnjega direktorja tov. Janeza Slovenca, ki je v okviru kombinata prevzel drugo dolžnost, je prevzel vodstvo te DE kot novi direktor tov. BORIS ŽGUR.

Tov. Žgur je bil rojen 23. februarja 1927 v Jurkloštru pri Rimskih toplicah, nato je obiskoval šolo doma in v Celju, leta 1941 pa je bil s starši vred izseljen v Hrvaško. Tam je še zelo mlad začel delovati na terenu v okviru NOB, dokler ni vstopil med partizane kot borec. Po vojni je bil med drugim zaposlen kot kadrovnik v Tovarni emajlirane posode v Celju, vse do prihoda v Žito pa je bil sekretar in nato šef kadrovske socialne službe pri Elmi na Črnučah celih 16 let in pol. Je absolvent višje šole za

organizacijo dela — kadrovske smeri — v Kranju, pri Žitu pa že od 1. julija.

Ob tem, ko ga predstavljamo, smo naredili z njim krajši intervju.

— Kako ste se odločili, da prevzamete to delovno mesto?

Reorganizacija poslovanja kombinata

Nadaljevanje z 8. strani
voj veže v štabne službe, kar tudi zahteva koordinirano akcijo vseh služb.

Glede na dolžnost in odgovornost glavnega direktorja bi morale štabne službe opravljati naslednje naloge:

- obdelavo in razvoj samoupravljanja
- informiranje kolektiva
- ekonomiko gospodarjenja in delitev
- organizacijo dela
- razvoj tehnologije in novih proizvodov

Ustrezno tem nalogam je bilo potrebno prilagoditi sestav analitsko-računalniškega oddelka in ostale štabne organe.

h) Kaj pa problematika informiranja? Analize druge polovice prejšnjega leta kažejo, kakšno pozornost je potrebno posvečati informiranju kolektiva. Informacije o delu podjetja dobivajo vse večji pomen, zato mnoga podjetja, posebno večja, organizirajo posebno službo, ki bo lahko hitro, točno, učinkovito in na ustrezen način informirala kolektiv o vseh važnejših vprašanih življenja in dela podjetja. Služba informiranja ima prav tako nalogo informirati javnost s pomočjo časopisja, radia, TV ipd. Kvalitetno informiranje kolektiva o dogajanjih v poslovanju je bistveno, ker se s tem ustvarja pravilna in delovna atmosfera v kolektivu. Ker informiranju kolektiva ni bila posvečena potrebna pozornost je prihajalo do nepravilnih interpretacij nekaterih informacij, kar je po potrebnem vnašalo med člane kolektiva občutek nezanesljivosti ter razcepljenosti. Posebno se je to pokazalo pri delu zadnje komisije DSK, ki je obdelovala interne odnose, ter je morala raziskati tudi vzroke nekaterih govoril.

Razvoj samoupravnega mehanizma je delno zaostal za razvojem kombinata, zato je bilo potrebno uskladiti kompetence samoupravnih organov na vseh nivojih. Najvažnejši je bil opis dela samoupravnih organov delovnih enot, kjer je bilo potrebno kompetence SDE uskladiti z nalogami in odgovornostmi uprav DE. Da bi v bodoče preprečili zaostajanje samoupravnega mehanizma za razvojem organizacije in vodenjem, na štabne službe prevzamejo tudi obdelavo in razvoj samoupravnega mehanizma, da spremljajo in sodelujejo pri delu samoupravnih organov ter jim nudijo potrebno pomoč. Predvsem je naloga strokovnih služb, da samoupravljanje čim bolj organizirajo ter

ga spoznajo z njegovimi možnostmi. Izobraževanje samoupravljalcev je važna naloga štabnih služb. Prav tako je potrebno obdelati bolj natančno poslovnik samoupravnih organov, da bi njihovo delo pri reševanju nalog teklo brez nepotrebnega iskanja, kaj se sme in kaj ne.

Vsekakor je funkcija informiranja in spremljanja samoupravljanja važna ter je potrebno, da se v okviru štabno-posvetovalnih služb formira še služba za informiranje in samoupravljanje.

ij Odnosi med strokovnimi službami in upravami delovnih enot temeljijo na osrednjih načelih vodenja, čeprav so že vrsto nalog strokovnih služb prevzele delovne enote.

Istčasno bi se morale pri strokovnih službah razviti funkcije koordinacije, kontrole in sodelovanja z delovnimi enotami. Zato je bilo treba jasno določiti vlogo posameznih strokovnih služb nasproti upravam delovnih enot, delovnim enotam pa tudi jasno določiti vsebino nalog, kompetenc in odgovornosti. Dejstvo je, da opis uprave delovne enote kot predstavnika strokovnih služb delovne enote ni obstajal, čeprav danes predstavljajo že močan dejavnik v vodenju poslovanja.

Delovne enote danes nosijo odgovornost za vrsto funkcij, ki so bile v centralno organiziranem podjetju domena strokovnih služb, na primer skrb za kvaliteto proizvodov, transport, prodajo, neposredno proizvodnjo in del na tave. Če taki teritorialni razporeditvi, kot jo ima danes kombinat, je bilo potrebno posamezne funkcije prenesti na nižje ravni, vendar ob istčasnem vzpostavljanju potrebne kontrole in koordinacije. Ta proces pa po našem mnenju ni bil dovolj proučen, zato je prišlo do trenj med delovnimi enotami in strokovnimi službami. Stari sistem se je spreminjal, novi še ni bil dodobra poznan; zato je prišlo do že tradicionalnega konflikta med strokovnimi službami in vodstvi delovnih enot. V razčiščenju teh odnosov in poudarjanju novih funkcij bodo strokovne službe dobile svojo pravo mesto. V strokovnih službah je bilo potrebno izkristalizirati nove funkcije, ki postajajo nujne ob daljšem razvoju organizacije v kombinatu.

Nove funkcije, ki bi jih morale se niso pojavile oziroma razmeroma strokovne službe intenzivno razviti, pozno, ali pa v zelo nejasnih obdobjih.

Nadaljevanje prihodnj

»Želel sem spremeniti okolje dela, ker je 16 let na enem delovnem mestu le predolga doba. Glede na reorganizacijo v Žitu se mi je ponudila priložnost prevzeti delovno mesto direktorja Pekatet. Zanimal sem se za to delovno mesto in ga sprejel.«

— V kombinatu ste več kot mesec dni. Kakšni so vaši prvi vtisi?

»Prvi vtis, ki sem ga dobil, je bil, da se strokovni kadri — tehnologi in vodje izmene — spričo sedanje, še ne tako znane tehnologije in novih strojnih naprav, prepogosto menjajo. To škoduje pravemu razvoju dela v Pekatetah. Stremel bom za tem, da bomo sposobne kadre obdržali in jim nudili možnost za njihov osebni razvoj na tem področju.«

— Kako pa disciplina in delavci?

»Kolikor mi je znano, so delavke v naši tovarni z različnih koncev in precej oddaljene od obrata. To se odraža na delovnih mestih, pri njihovem zdravju in vpliva tudi na delovni čas ter disciplino. Zato se je treba prilagajati ljudem. Precej ovir zaradi tega bo ob prehodu na skrajšani delovni čas. Proučiti bo treba uvedbo novih izmen, ker so ljudje navajeni na dosedanje izmene, se bodo navadili na nov način izmenjavanja.«

— Ste podvzeli doslej že kakšne ukrepe glede dela?

Predvsem smo se zavzeli za higieno, tako v delovnih prostorih, kot še posebej v slačilnicah. Če glede tega ni reda vsepovsod, delo ne more teči pod normalnimi pogoji. Zato bomo odslej skrbeli za čistočo v garderobah, ki bodo morale biti med delovnim časom tudi zaprte.«

— Kakšen pa je vaš pogled na perspektivo Pekatet?

»Sem še premalo časa v tej sredini, da bi lahko povedal kaj pomembnega. Menim pa, da bo ta tovarna lahko dosegla še večji napredek, če se bo vsi kolektiv enotno zavzel za popolno izpolnjevanje delovnih nalog. Še posebej pa bodo možni proizvodni uspehi, če bodo strokovnjaki, ki so na ključnih položajih, ostali v podjetju in s svojim znanjem doprinali svoj delež. Uvedli bomo tudi stalen pregled o odsotnih in prisotnih delavcih, beležili napake, ki se pojavljajo na strojnih napravah, na podlagi tega pa bomo ukrepali. Nemalo pa je seveda uspeh proizvodnje odvisen od urejenosti in sposobnosti strojev, pri čemer bi želeli čim večjo skrb s strani vzdrževalcev.«

— In morda še kakšna misel ob koncu?

»Osebnostno menim, da se me v kolektivu sprejeli brez kakršnegakoli odpora in zadržanosti in s te strani čutim posebno zadovoljstvo.

Obenem pa je s tem morda meni dano tudi zagotovilo, da lahko pričakujem s strani delavcev in s strani strokovnih služb pri upravi vse-

stransko pomoč. Sam pa bom seveda poizkušal kar najbolj opravičiti zaupanje, ki mi je bilo izraženo ob prihodu v novi kolektiv.«

Jožetu Ferliču v slovo

Nekaj več kot pred mesecem dni, 13. julija letos, so člani kolektiva delovne enote Pekarna v Samovi ulici zvedeli za žalostno vest, da je po dolgotrajni bolezni umrl njihov sodelavec, kurjač Jože FERLIČ.

Tri leta ga je mučila huda zahrbtna bolezen, ki je ni mogel preboleti in ji je zelo izčrpan tudi podlegel.

Rojen je bil 17. januarja 1903 v Ljubljani,

v okviru kombinata Žito, v kolektivu pekarnarje v Samovi ulici pa se je zaposlil 1. oktobra 1962 kot kurjač. Čeprav je med svojimi delovnimi tovariši prebil malo časa, ker je nato obolel, so ga poznali kot marljivega in skromnega delavca in ga bodo kot takšnega tudi pogrešali.

Za njim žalujejo hči in dva sinova, katerim izražamo iskreno sožalje.

Tovariš Debeljak v pokoju

Kot v drugih delovnih organizacijah, se tudi v našem kombinatu dogaja, da od časa do časa zapusti svojo delovno enoto delovni tovariš ali tovarišica in odide — potem ko je dolga leta prihajal na delo in izpolnjeval svoje poklicne dolžnosti — v zasluženi pokoj, ki bi ga rad v miru in počitku preživel.

Tako smo se tudi tokrat poslovili od enega delovnih tovarišev, od Franca DEBELJAKA iz delovne enote Uprava, ki je odšel v pokoj v avgustu. Prav je, da nekoliko obnovimo spomin na sodelavca, ki je preživel v kolektivu devet let.

Rojen je bil 21. julija 1901 v Škofji Loki, opravljal doma in v Ljubljani šolanje, ko je po osmih gimnazijah naredil še abiturientski tečaj na tedanji trgovski akademiji. Po končanem šolanju ga je življenjska pot vodila širom po Sloveniji vse do leta 1934, ko je postal solastnik mlina Trata v Škofji Loki. Med okupacijo je bil od maja 1943 do maja 1945 zaprt od okupatorja v Begunjah na Gorenjskem.

Po osvoboditvi je prevzel mlin v svojo last do nacionalizacije, nato pa bil še naprej ves čas v mlinarski stroki in tako začel leta 1958

tudi delo pri Žitu. Tu je bil najprej mezdni knjigovodja, nato referent za reklamacije in referent ekonomsko analitskega oddelka, dokler ni leta 1963 postal šef tega oddelka vse do svoje upokojitve.

Na vseh delovnih mestih je bil dosleden in natančen delavec, živilsko stroko je poznal do podrobnosti in je bil zaradi tega tudi zelo upoštevan, tako pri nadrejenih kot pri podrejenih sodelavcih.

Tovarišu Debeljaku želimo ob odhodu v zasluženi pokoj še dosti zdravih in zadovoljnih let ter mirnega počitka!

Kupci zahtevajo pri izdelkih predvsem kvaliteto; zato je potrebna tudi kontrola kruha

Ura izgubljena ne vrne se nobena

PRIKAZ BOLEZENSKIH IZOSTANKOV V LETOŠNJEM PRVEM POLLETJU — DNEVNO JE BILO BOLNIH 39 DELAVCEV — KLJUB NA NOVO PRIKLJUČENIM ENOTAM IN POVEČANEMU ŠTEVILU DELAVCEV JE Odstotek NEKOLIKO NIŽJI.

Že lani smo po zaključenem polletju naredili pregled bolezenskih izostankov delavcev v vseh enotah našega kombinata, nakar je sledil še pregled izostankov v celotnem lanskem letu. Sedaj smo pripravili takšen polletni pregled tudi letos in prišli do nekaterih zanimivih, a tudi pomembnih ugotovitev. Ena takšnih je, da se je bolniški stalež v primerjavi z lanskim prvim polletjem zmanjšal, čeprav le za nekaj stotink odstotka. Odstotek pa je nižji kljub temu, da se je število delavcev povečalo od lani za 108 ljudi. Pričakovati je bilo namreč ob povečanem številu delavcev tudi povečan odstotek bolnih. Torej smo z raznimi ukrepi le uspeli zmanjšati število dni zaradi bolezenskih izostankov.

Po zbranih podatkih znaša stalež bolnikov v prvih 6 mesecih letos, skupaj s porodnimi dopusti, 7129 izgubljenih delovnih dni. Od tega odpade na porodne dopuste 1224 dni, na nesreče pri delu in ostale bolni pa 5905 dni. Glede na število zaposlenih znaša skupno število delovnih dni 4,96 odst. brez porodnih dopustov pa 4,75 odst. na povprečno 843 zaposlenih v letošnjih 6 mesecih. To pomeni, da je bilo povprečno vsak dan zaradi prej omenjenih vzrokov odsotnih 39 ljudi, na delu pa 804 ali 95,38%.

LETOS JE BOLJE

Lani je znašal izostanek zaradi bolni in porodov pri 747 zaposlenih v celoti 5,3 %, brez porodnih dopustov pa 4,2 %, torej je v celoti v letošnjem letu bolniški stalež za 0,34 % nižji.

Zlasti visok odstotek staleža je v tistih delovnih enotah, kjer je pretežno zaposlena ženska delovna sila, in tam, kjer so delovni pogoji težji ter so delavci izpostavljeni raznim vremenskim in drugim škodljivim vplivom na zdravje. Seveda ne gre primerjati na primer DE uprave z DE Pekatete. Na upravi je zaposlenih povprečno 66 žensk, a je odstotek bolezenskih izostankov nižji, v Pekatetah pa 53, pa je ta odstotek mnogo višji. Upoštevati je treba, da delavke v Pekatetah opravljajo fizično težje delo in so izpostavljene vročini v obratu, delovni pogoji delavk na upravi pa so neprimerno lažji.

VPLIV LETNIH ČASOV

Glede na letne čase se v DE zviša število bolezenskih izostankov zlasti spomladi in poleti ali točneje v marcu, aprilu in juniju. Socialni sestav DE našega kombinata in pa dejstvo, da je v omenjenem času največ dela, nam pokažeta, kaj je pravi, toda skriti vzrok za izostanke v tem času. Vsak, ki bi se poglabil v to in natančneje pomislil, lahko pride do zanesljivega zaključka, da je marsikatero delo opravljeno na račun bolezenskih izostankov in s tem na škodo kombinata. Dognali smo že nekaj primerov, ko so delavci opravljali poljska dela, čeprav so bili v bolniškem staležu.

Nasprotno pa je položaj glede bolezenskih izostankov prav pri DE Ljubljansko področje popolnoma drugačen. Bolniški stalež se običajno zviša v zimskih mesecih. Ta pojav je povsem objektivni in razumljiv, saj je v tej DE zaposlenih veliko šoferjev in transportnih delavcev, ki so pozimi izpostavljeni mrazu in vremenskim nevšečnostim, zaradi česar pride pri njih do pogostejših pojavov prehlada ali gripe.

VSAK MESEC PO NEKAJ DNI

Iz evidence, ki jo vodimo o bolezenskih izostankih, je videti, da nekateri delavci še vedno izostajajo zaradi opravičljivih, še bolj pa neopravičljivih bolezenskih pojavov po dva, tri ali nekaj dni na mesec. Ti pojavi izostankov pa kažejo na njih »bolnikov«, saj praktič-

kako tipično navado takšno res ni mogoče, da bi se kratkotrajne bolezni pojavljale vsak mesec vedno pri istih ljudeh, čeprav so nekateri k boleznim bolj nagnjeni kot drugi.

Jasno je, da skušamo takšne pojave čimbolj preprečevati in smo letos glede tega že precej uspeli, pa je dosti takšnih delavcev in delavk na podlagi naših ukrepov že zapustilo podjetje. Težave pa se pojavljajo še vedno, ker tudi zdravniki večkrat nasedejo takšnim bolnikom in jim omogočajo krajše bolniške staleže, ali z drugimi besedami opravičilo za izostanke, pri katerih ni bil objektivni vzrok dejanska bolezen. Prav to pa povzroča materialno škodo podjetju, potuho pa delavcem.

MANJ NESREČ PRI DELU

Še lani smo ugotavljali, da je bilo bolezenskih izostankov zaradi nesreč pri delu presenetljivo veliko, kar 775 dni v prvih 6 mesecih. Letos pa je število te vrste izostankov v dnevih v enakem obdobju bistveno manjše in bolj razveseljivo. Do začetka julija letos je bilo vsega le 490 dni, ali celih 285 dni manj kot lani.

K temu je veliko pripomogla izboljšana HTV dejavnost, tako glede stalnega nadzora vseh naprav v

posameznih obratih kot tudi glede izobraževanja o varnosti pri delu. Izdatki, namenjeni za letošnji tečaj o varnosti pri delu, se torej že solidno obrestujejo.

NEIZOGIBNI IZOSTANKI

V primerjavi glede procentov bolezenskih izostankov predstavlja dokaj močno postavko 1,7 % ali 1753 dni takšnih izostankov, ki jih ni mogoče z nikakršnimi ukrepi zmanjšati ali popolnoma preprečiti. To so primeri delavcev in delavk, ki zaradi težjih primerov bolezenskih morajo ostajati doma daljše obdobje, po več mesecev ali tudi nad leto dni, pa si niti sami niti s strani zdravnikov ne morejo prav nič pomagati. Skratka, v teh primerih smo popolnoma brez moči.

PREVENTIVA IN ŠE KAJ

Za zmanjševanje bolezenskih izostankov se poslužujemo pri nas — kot v drugih podjetjih — različnih oblik ukrepanja. Ena glavnih je obiskovanje bolnikov na domu, s katerimi smo imeli doslej že precej uspeha. V pomoč nam je tudi patronažna služba ZD Moste, vse premalo pa smo še uspeli, da bi imeli večji vpliv na strožje posredovanje zdravnikov v ambulan- tah, čeprav ni rečeno, da v

vanja nadomestil za bolezenske izostanke za obdobje do 30 dni. Glede na visoko določene odstotke pomeni to izplačevanje hudo finančno breme za kombinat. O tem govori zaskrb- ljujoča številka, da je bilo v ta namen samo v letošnjih 6 mesecih izplačanih nič manj kot 9.758.833 S din. Tako visoko določen odstotek nadomestil Pravidnika o OD nikakor ne opravičuje nekakšno navidezno skrb za delavce, češ da bi bili z nižjimi odstotki prav v času bolni prikrašani. Res je pri uveljavitvi pravilnika s tako visokimi odstotki kombinat hotel pomagati resnično bolnim delavcem, ker je bil mnenja, da bodo delavci to upoštevali. To pa, kaže, se ni posrečilo. Nasprotno, višji odstotek nadomestila v času bolni je nekakšna potuha za marikoga, »češ, kljub bolni imam še kar zadostne dohodka«. Pri tem so seveda izvezli tisti redki resnični bolniki, ki bi bili raje na delovnih mestih, kot pa bi болоvali.

Drugi, nič manjši problem, ki prav tako povzroča škodo kombinatu, je izostajanje delavcev z delovnih mest. Zaradi tega lahko trpi proizvodnja in pravočasnost izdelave artiklov, kar povzroči neuspešno udejstvovanje na tržišču, s tem pa kombinatu materialno ško-

Čiste in higiensko urejene umivalnice pripomorejo k zdravju ljudi

BOLEZENSKI IZOSTANKI V I. POLLETJU 1967

Delovna enota	Stalež dni	Zaposleni %	bolniške-povprečno ga staleža	Porodni dopusti	Skupni %	Zaposlene ženske
Ljubljansko področje	348	66	3,5	—	3,5	18
Notranjska	244	40	4,1	—	4,1	4
Domžalsko področje	460	88	3,5	94	4,2	11
Pekatete	1108	75	9,8	198	11,6	53
Pekarna Samova	807	78	6,9	105	7,8	20
Gorenjsko področje	678	124	3,6	37	3,8	46
Trgovina	367	42	5,8	205	9,1	31
Novo mesto	48	8	4,0	—	4,0	1
Uprava + Servis. del.	731	134	3,6	203	4,6	66
Pekarna Šmartinska 154	663	91	4,9	—	4,9	17
Kočevje	216	35	4,1	204	8,0	20
Pekarna Kranj	235	62	5,1	178	8,9	20
SKUPAJ	5905	843	4,72	1224	4,96	317

prihodnje ne bi tudi v tem imeli zaželenega uspeha.

Ti dosežani ukrepi pa v celoti ne pomenijo vsega. Predvsem bi bilo treba nujno spremeniti določila Pravidnika o OD glede nadomestila OD za čas bolezenskih izostankov. S pravilnikom so bili namreč določeni previsoki odstotki nadomestila, ki delavce »stimulirajo« dokaj v napačni smeri in povzročajo kombinatu dvakratno škodo. Zakaj?

Določila Zakona o socialnem zavarovanju nalagajo podjetju obveznost izplače-

do. Če pa hočejo bolnike nadomeščati z drugimi delavci, ki so zdravi, in tako izpopolniti vrzeli, morajo le-ti opravljati nadurno delo, ki pa spet povzroči dodatne stroške DE in kombinatu.

Prav iz teh razlogov bi bilo treba nujno popraviti določila Pravidnika o OD glede nadomestil za bolezenske izostanke, na drugi strani pa stremeti za tem, da se v podjetju uvede preventivna zdravstvena služba, ki bo posredovala vse-

Snaga je vir zdravja

Nobena skrivnost ni, da so pri delu z živili in njihovi proizvodnji bolj poostreni sanitarni predpisi kot v drugih proizvodnjah. Zato bi vam tokrat radi nekoliko obširneje nakazali, kakšne higienske ukrepe moramo vzpostaviti pri delu z živili, ker bomo le z upoštevanjem vseh sanitarnih predpisov lahko izboljšali zdravje delavcev, povečali storilnost dela, izboljšali kvaliteto izdelkov in podobno.

Vsako je dolžan skrbeti za svoje zdravje, ne samo zaradi sebe, temveč tudi zaradi okolice. Sem prištevamo čistočo telesa in obleke, zmernost hrane in pijače ter utrjevanje telesa.

Temelj higijene in obrambe pred nalezljivimi boleznimi so preprosta sredstva: voda, milo in brisača. Za umivanje po možnosti uporabljajte toplo vodo! Z rednim jutranjim umi-

te, obvezno je tudi umivanje rok pred jedjo in po vsaki uporabi stranišča, posebno velja to v živilski stroki, ker lahko z nečistimi rokami okužimo živila nato pa porabnika,

Nepravilno in pravilno zavezana mreža

vanjem do pasu odstranimo iz kože znoj, nesnago in mikrobo, sem prištevamo še vsakodnevno umivanje nog. Potrebno je redno obrezovanje nohtov na rokah in nogah, in sicer na rokah okroglo, na nogah pa ravno. Obrezovanje nohtov je zelo važno pri delu z živili, ker so nohti kalistične raznih mikrobov, in pri delu z živili lahko delavec ali delavka prenese mikrobo na živila, kar lahko privede do okužbe ljudi. Zato je vsaka oseba pri delu z živili dolžna, da si redno obrezuje noh-

ki kupuje živila. Da lahko dosežemo zadovoljivo osebno higieno, sta vsakemu delavcu na razpolago kopalnica in umivalnica. Brisača v sanitarnih prostorih mora biti vedno čista. Prav tako je v proizvodnih obratih nameščeno stojalo z rolo papirjem za brisanje rok, tako da je vsakemu dana možnost, da si zagotovi higieno rok.

K vsakodnevni osebni čistoči sodi še pri moških britje in striženje las, pri vseh pa še pogosto česanje in tedensko umivanje las ter lasišča, da

odstranimo prhljaj in drugo nesnago, ki ovira delovanje kože.

Vsaka oseba se mora najmanj enkrat na teden kopati, pri delu z živili pa še večkrat, oziroma po potrebi, da se odstrani vsa nesnaga iz kože. Nesnaga zapira žize na koži, onesnaži perilo, se na njem razkroja, širi smrad in lahko povzroči vnetje lojnic, obenem pa zmanjšuje občutek, da je oblačilo toplo. Redno čiščenje zob, vsakoletni pregled, pravočasna popravila in redno odstranjevanje zobnega kamna, vse to sodi k negi telesa. Ščetka za čiščenje zob naj bo srednje trda in ne pregosta.

Osebe, ki veliko stoje, čutijo zvečer v nogah bolečine in utrujenost; to velja predvsem za ženske. Zaradi obremenitve nastanejo na nogah okvare, ki jih spremljajo bolečine v hrbtenici. Potrebno je dnevno umivanje nog, temeljita osušitev, nogi prilagojena obutev in pravilna hoja.

Da bi te okvare na nogah pri ženskah omejili, so dobile delavke, ki stojijo ves delovni čas v proizvodnji, ortopedske čevlje. Pete pri vsakdanjih čevljih naj ne bodo višje od 3,5 cm pri ženskah in 2 cm pri moških. Čevlji morajo biti takšni, da ljudi ne ovirajo pri hoji in jih je potrebno pravilno vzdrževati.

Oblačila morajo biti čista. Vsaj enkrat tedensko je treba preobleči sveže perilo, oprano v topli vodi in zlikano. Primerno visoka temperatura likalnika uničuje razne mikrobo.

Pri delu z živili je treba obvezno uporabljati osebna varnostna sredstva: obleko, halje, pokrivalo, predpasnike, čevlje in podobno. Ta osebna varnostna sredstva imajo namen ščititi živila in delavce pred umazanijo in pred nezgodami. Varnostna obleka namreč ni važna samo iz higienskih in varnostnih razlogov, temveč veliko pripomore do reda in discipline. Če so delavci enako oblečeni, bolj čutijo, da so člani istega kolektiva; obleka jih tudi ne prestopi opominja in spodbuja k opravljanju njihovih nalog in nekako samo po sebi se uredi vprašanje podrejenosti in nadrejenosti, kar je tako važno za uspešno delo. Vsa ta osebna varnostna sredstva so razmeroma draga, zato je upravičena zahteva, da jih je treba skrbno varovati, čistiti in prati in jih tudi razkužiti, da ne postanejo leglo umazanije in morda celo vir boleznih. Pranje, živanje in likanje teh sredstev opravlja pralnica in likalnica na Viru, ki je v okviru kombinata.

Delavci v živilski stroki morajo obvezno nositi pokrivala, ker sicer lahko lasje padajo v živila, kar je po sanitarnih predpisih najstrožje prepovedano. Da lasje ne pridejo v živila, je dolžnost vsakega zaposlenega; mora si pravilno namestiti pokrivalo oziroma ruto, kar velja predvsem pri ženskah. Ker so ženske zelo občutljive za estetsko stran pokrival, jih morajo izmenovodje stalno opozarjati na

Tako pravilno mora biti urejena omarica

pravilno nošenje rute. Nekateri delavke namestijo ruto tako, da so prednji lasje prosti, to pa ni dovoljeno.

Pri delu z živili je prepovedano nositi ure, prstane, nakit in podobno, ker se na njih nabira nesnaga, ki je žarišče mikrobov. Obleke ni dovoljeno obešati na stroje ali po zidu, temveč le v garderobo. V garderobnih omaricah mora biti red in čistoča; opazilo se je, da nekateri ne pazijo dovolj na red in čistočo garderobnih omaric.

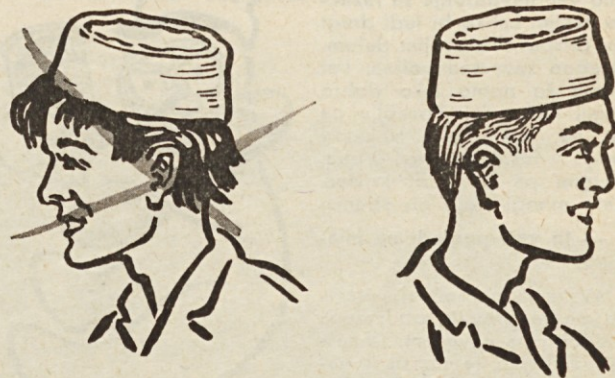
Dolžnost vsakega zaposlenega je, da pazi na red in čistočo garderobnih prostorov in sanitarnih naprav — kot so umivalniki, stranišča in podobno. Kombinati je vložil za ureditev sanitarnih naprav

orodja, ki ga uporablja pri svojem delu. Delavec mora paziti, da ne zaide v živila kakšen predmet, saj so za to predpisane visoke kazni, če sanitarni inšpektor najde v živilih kakšno stvar, ki ne sodi vanje.

Delovne in prodajalne mize, prostore ter ostale priprave je treba najmanj enkrat pa tudi večkrat dnevno očistiti, po potrebi pa tudi razkužiti. Košar, zabojev in vreč, s katerimi dostavljamo in skladiščimo gotove izdelke, ne smemo postavljati na tla, temveč na lesene podstavke, ki morajo biti vsaj 25 cm od tal. Dolžnost vsakega zaposlenega je, da po vsakem delu očisti svoj delovni prostor, prav tako pa tudi stopnišča, okna,

Nered v omaricah povzroča tudi nehigieno

Nepravilen in pravilen položaj kape na glavi

ogromna finančna sredstva, zato je treba te prostore skrbno čuvati, da bodo pravilno služili svojemu namenu. Stranišča ter ostale sanitarne prostore je potrebno tudi razkuževati.

Prav tako mora vsak delavec skrbeti za red in čistočo na svojem delovnem mestu, kakor tudi za higieno transportnih sredstev, košaric in

svetlobna telesa ter vse ostalo.

Kajenje je v vseh proizvodnih prostorih in skladiščih najstrožje prepovedano. Vsi, ki delajo pri živilih, morajo biti vsako leto zdravniško pregledani. Poleg zdravstvenih pregledov, morajo imeti vse osebe, ki delajo z živili, še tečaj o higijenskem minimumu.

Konec na 12. strani

Nadaljevanja:

»REŠIL NAS JE PES«

Najbolj pa se spomnim nevarnega doživljanja, ko sva dve terenki s tremi borci padli v nemško zasedo. K sreči smo imeli s seboj psa in nanj so Nemci najbolj streljali. Zato smo jim vsi borci in jaz lahko zbežali, le tovarišico so ujeli. Bilo je to leta 1944 na Zg. Polšniku. Pomembna pa je bila tudi vzpostavitev zveze z Nemci, pač s posredovanjem dveh Slovencev, ki sta bila policista. Ta dva sta uredila, da so Nemci prinesli orožje in municijo za partizane. Nato smo tu hoteli pove-

tikli kvarijo, sploh ob vročini. Imeli smo mnogo primernejše prodajalne, pa so jih za prodajo kruha ukiniteli, vanje pa namestili bifeje, ki jih menda — »primanjkuje«. Tudi naša pekarna bi morala bolj gledati na kvaliteto izdelkov, da bi jih laže prodajali kupcem. Če artikli niso kvalitetni, jih kupcem ne moremo siliti. Vse skupaj je pač povezano in, če se bomo vsi vzajemno trudili pa če bodo naši predlogi upoštevani, bo za nas vse laže.«

Odkrito, pošteno in nezadržano je povedala svoje misli in tako smo jih tudi zapisali. Štefka, le tako pogumno naprejl!

T. B.

Snaga je ...

Da bomo v kombinatu kar najbolj uredili higieno, je dolžnost vsakega člana kombinata, da upošteva vse navedene predpise, ker so pri nas sicer dane vse možnosti za to. Če bomo upoštevali vedno in povsod sanitarne predpise, se bo povečal na delovnem mestu čut odgovornosti, utrdila se bo disciplina, kar bo neposredno vplivalo na povečanje proizvodnje in izboljšanje kakovosti izdelkov, s tem pa na dvig življenjskega standarda naših delovnih ljudi.

Emil Šiftar

Ura izgubljena ...

kakor več koristi, kot pa kurativa, saj v sodobnosti vse bolj velja načelo, da je boljše boleznijo pravočasno preprečevati, kot pa kasneje zdraviti!

RaGo

VESTI IZ DRUGIH
PODJETIJ

— pišejo tudi o sprejemniju vajencev, pri čemer se zavzemajo, da bi bilo treba tudi v njihovi delovni organizaciji podvzeti primerne ukrepe, da bi sprejeli v uk določeno število vajencev.

Izdaja Živilski kombinat »Žito«, Ljubljana, Šmartinska c. 154. Ureja uredniški odbor — odgovorni urednik Janez Slovenec, tehnični urednik Slava Gozdnikar. Naklada 1000 izvodov — Klišejci ČZP Ljudska pravica, Ljubljana — Tisk Železniška tiskarna v Ljubljani

Zadovoljni so v novih stanovanjih

sploh nevzdržno, ker je vlaga kar tekla po zidu. Oba z možem sva zbolela; v strahu, da ne bi še otroka — manjša, dveletna hčerka je že od dojenčka pri starih v Prekmurju — sva ju morala dati k staršem. Zdaj se bodo razmere zelo popravile. Dobila sva odločbo za dvosobno stanovanje v novi stolpnici. V začetku, prve dni po preselitvi, sploh nisem mogla verjeti, da sem prišla v takšno, novo stanovanje. Vesela sem velike prostornosti in svetlobe, vse prej. Kot bi začeli živeti novo življenje. Tudi mož se je suho, vse drugače, kot bolje počuti, postal je bolj živahen, več vedrosti je med nama, prej pa sva se prav zaradi stanovanja tudi večkrat skregala. Skratka zadovoljstva je v novem domu čez in čez dovolj, upava pa, da se bo tudi najino zdravje izboljšalo. Sedaj bom lahko imela tudi otroka pri sebi. Zelo se zahvaljujem delavskemu svetu in ljudem, ki so uvideli naše stanje in nama sedaj pomagali.«

V pekarni na Šmartinski cesti sem našel vodjo izmene, tovariša Janeza KORELCA, ki je v kombinatu pet let. Pri delavskem svetu je vložil prošnjo za dodelitev stanovanja in se je sedaj vselil v enosobno stanovanje v stolpnici na Pokopališki cesti. Povedal je tole:

»Prej sem živel z ženo in otrokom v eni sobi kot podnajemnik, najprej dve leti v enem, nato pa eno leto v drugem stanovanju. Ker sem pričakoval, da bom v okviru kombinata kmalu dobil stanovanje, sem imel tudi ustrezno pogodbo, najprej za dve leti, nakar sem se moral preseliti, nato pa za eno leto in sem končno vendarle dobil stanovanje še pravočasno, pred iztekom te pogodbe. Plačeval pa sem za sobo in souporabo kuhinje po 30.000 S din mesečno. Zdaj sem zadovoljen, stanovanje mi ugaja, saj je veliko in meri 40 m². Sicer sem prošil za dvosobno stanovanje, a ker je bilo nekaj potrebnějšíh prosilcev, pa so drugi bolj zadovoljni. Sam s svojimi sredstvi bi si res ne mogel kupiti takšnega stanovanja. Težava je sicer v tem, ker nimam možnosti puščati otroka v vrtcu, zakaj tudi žena je zaposlena. In vendar občutim zadovoljstvo, ker imam ključ svojega stanovanja, pa mi tudi ni treba paziti na vsak korak iz obzirnosti do drugih sstanovalecev.«

Njegov kolega Ludvik ZALAR, ki je prav tako pek pri Žitu pet let, je pa dobil stanovanje v Prvomajski ulici 15. Stanovanje je dvosobno in meri 46 m². Dejal je:

»Tudi jaz sem zaposlil za stanovanje pri kombinatu, zakaj, ko sem se zaposlil v Ljubljani, sem stanoval skupaj z bratom. Ko pa je

dobil sodniško odpoved, sem se moral izseliti tudi jaz. Nato sem dobil stanovanje, oziroma sobo v Povšetovi ulici, a sem jo moral na lastne stroške preurediti, za kar sem plačal 300.000 S din. Kljub temu bi se moral tudi odtod decembra leto seliti. Zares v pravem času sem dobil stanovanje v okviru podjetja. Glede na to, da imam 4-člansko družino, sem s tem stanovanjem zadovoljen, saj je svetlo in prostorno, torej primerno za nas. Hvaležen sem delavskemu svetu, ker sem sedaj končno miren.«

Čeprav smo vprašali za mnenja le nekatere, smo videli, da med vsemi vlada v novih stanovanjih zadovoljstvo. Skrb za izboljšanje življenjskih pogojev delavcem se torej s strani samoupravnih organov in vodstva kombinata odraža prav v tem. Res, da jih čaka na ureditev tega problema v vseh DE še 16, med njimi so nekateri v veliki stiski. Toda, kljub velikemu prizadevanju ni mogoče ugoditi vsem hkrati. Če ne bo kakšnih posebnih težav, bodo slej ko prej prišli na vrsto vsi potrebni. To pa jim bo v nadaljnjo spodbudo pri njihovem delu za krepitev in rast podjetja. Prav ta namen pa vodi odločilne dejavnike v kombinatu pri urejevanju življenjskega standarda svojim delavcem.

Strokovni časopisi in revije

Odlučili smo se, da bomo odslej v vsaki številki našega glasila objavljali rubriko, ki jo tokrat prvič uvajamo — rubriko o pregledu vseh najnovejših strokovnih časopisov in revij, ki jih prejema naša strokovna knjižnica. Ti časopisi objavljajo strokovne članke o različnih vrstah živilske stroke, kot so mlinarstvo, pekarstvo, testeninarstvo, tehnologija in podobno. S tem pregledom naj bi omogočili našim delavcem, da bi si lahko v literaturo ogledali in s tem izpopolnili svoje strokovno znanje.

Za zdaj navajamo samo revije in časopise, ki jih je knjižnica prejela od sreda julija dalje, če pa bo uredništvo našlo v njih kakšno zanimivejšo gradivo, ga bo tudi obširneje objavljalo. Revije in časopisi so naslednji:

— **MLINARSTVO**
»Die Mühle« (Deilmold) — mednarodni strokovni tednik za žitno pridelavo, mešanje krmil in skladiščenje,

»Mukomoljno elevatorna promišlenost« (Moskva, SZ) — tehnično ekonomski mesečnik mlinarske predelovane industrije,

»Proizvodnja i prerada brašna« (Novi Sad) — strokovni list mlinarske, pekarske in testeninarske industrije in tehnološki informator.

— **PEKARSTVO IN TESTENINARSTVO**
»Brot und Gebäck« (Deilmold) — strokovno tehnični mesečnik pekarske proizvodnje in tehnologije,

»Biscuit Maker and Plant Baker« (Croydon, V. B.) — strokovni obrtniški mesečnik celotne pekarske in slaščičarske dejavnosti,

»Food Procession — Marketing« (London, V. B.) — strokovni mesečnik prehranske, predelovalne, živilske in konzervne industrije in tržišča.

— **TEHNOLOGIJA**
»Die Starke« (Stuttgart, Z. N.) — strokovni mesečnik znanstveno raziskovalnih publikacij na področju škrobarstva,

»Deutsche Lebensmittel Rundschau« (Stuttgart) — strokovni mesečnik živilsko predelovalne industrije,

»Bulletin of Documentation — Food Industry« (Beograd) — strokovni mesečnik z izvečki iz tehničnih in znanstvenih publikacij na področju prehranske industrije iz vsega sveta,

— **OSTALE DEJAVNOSTI**
»Sistem 1967« (Beograd) — strokovni informativni mesečnik s področja organizacije in racionalizacije poslovanja,

sti v partizane, a sta bila kmalu za tem nasilno premeščena v Celje, odkoder ju ni bilo več moč spraviti nikamor.«

— Ste se po vojni tudi vključili v organizacijsko delo!

»Tako po vojni sem začela delati v družbenih organizacijah, tako na terenu kot v podjetju. Bila sem v sindikatu kot predsednica ali tajnica in tudi kot sekretarka osnovne organizacije ZK, dalje v različnih občinskih odborih sindikata in ZB vse do leta 1960, ko me je začela mučiti bolezen hrbtenice. Sedaj sem članica KO SZDL Zlato polje.«

— Kako gledate na današnja dogajanja pri nas!

»Sistem socialistične ureditve je dober, samo če bi vse tako izvajali kot sistem nakazuje. Preveč pa je takšnih paragrafov, da pravica »skozi nje leti«. Pred leti nazaj je bilo več navdušenja za različne akcije. Lahko bi tudi drugi kaj prispevali s svojim delom. Osebnostem zadovoljna, ker ljudje še nismo tako dobro živeli kot sedaj. Pozablja pa se na »najnižje«. Nekateri imajo v resnici preveč vsega, drugim pa se godi krivica. Zato mnogi stojijo ob strani.«

— In vaši pogledi na mladino!

»Vsi mladi niso slabi, večina pa je preveč podvržena »sodobnim« navadam. Današnje življenje je marsikaj navrglo k temu. Prav bi bilo, da bi ponovno uveljavili pokojninski zakon od prej. Tako bi se lahko zaposlila tudi vsa mladina, ki jo je veliko brez dela in ob tem misli na neumnosti.«

— Ali so pogoji dela v podjetju zadovoljivi!

»V kiosku, kjer je naša prodajalna, so pogoji dela zares neprimerni za vse delavke. Poleti je silna vročina, pozimi pa mraz. Zato se nam tudi ar-

Tonček Makaronček poroča

Ko sem se v prejšnjem Glasniku poslovil od vas, sem se odpravil iskat mojo drago Mico Štruco, pa je še zdaj nisem mogel najti. Oh, dragi Žitovci, če jo kdo kje zasledi, naj mi jo takoj pripelje. Tako mi je dolgčas po njej, da sem kar obupan. Pa še povedati bi ji imel veliko. Od same žalosti sem jo spet mislil mahnuti na luno, pa zdaj ne vozi nanjo nobena vesoljska ladja. Zato sem se ves onemogel zatekel kar v makaronko, med svoje ljube bratce in sestrice. Pa je

bilo popolnoma prav, da sem to storil. Oglel sem si hotel nove zavijalna stroja, kako strumno kaj delujeta, pa sem takoj dobil dolg nos. Po tistem, ko ju je en laški monter pripravil do dela, sta bila nekaj tednov kar ubogljiva, naenkraf pa sta odpravljala pokorščino. Niti mignila nista več. No, in ko naj bi ju spet oživili tisti naši domači strokovnjaki, ki so se pred meseci v močni odpravi pogumno odpeljali na strokovno specializacijo v Italijo, ni bilo nobenega na spregled. Menda so vzeli takrat »preveč« znanja vase, kako se manipulira s tema strojema. Pa je mo-

ral spet priti specialno specializiran monter od sosedov izza meje, da ju je znova spravil k življenju in delu. Toda, ko je nekaj dni pridno delal, je zaman čakal domače vzdrževalne strokovnjake, da bi se kaj prikazali in z njim sodelovali. Ampak jih ni in ni bilo v makaronko, kot bi imeli nek sve ti strah pred strojema in Italijanom. Razočaran in začuden, ker nobenega ni bilo, je možak pobral šila in kopita in odjadril domov, stroja pa sta začela spet živahno delovati. Bojda se ti fantje zdaj izgovarjajo, da bi moral biti pri popravilu zraven vodja pakirnice, ki pa je že nekaj časa v bolniškem staležu.

Brskal sem še malo po tem obratu in sem se kar zdrznil, ko sem pogledal v nekatere garderobne omarice. Čuda razmetanih stvari sem zasledil v njih, pa še kaj takšnega, kar ne sodi vanje. No, slišal sem, da kanijo tudi v garderobi narediti red in sem se brž potolažil.

Ah, ja, nekaj sem pa še pozabil. V makaronki so mi ženske in tudi obratni inženirji pofožili, da imajo zelo majhne prejemke. Ja, to drži, ampak bi raje z remontom počakali, da bi bilo v sezoni dosti mojih bratov in sester naprodaj, pa bi najbrž prišli tudi s prejemki na boljše. No, ko pa je menda neki obratni inženir vprašal elektrikaarja, kako, da ima on toliko večje dohodke, mu je elektrikaar odbrusil: »Saj ste samo obratni inženir, jaz pa elektrikaar, bom vendar več zaslužil.«

Postalo mi je dolg čas in odbiral sem jo na upravo. Mojdunaj, ne brez haska. Zvedel sem marsikaj novega. V eni izmed sob sem zaslišal takšen hrup in hudo debato, da me je objela prava zona. Mi-

slil sem, da je že vojna in sem kar zbežal. Pozneje pa sem zvedel, da so se dajali med seboj tehnologi na svojem strokovnem kolegiju in solili pamet drug drugemu. Pa od nekega e-monskega kruha so govorili. Da je vse že narejeno, recept, material, samo kolač bo treba še narediti. Bojda je bil prvi primerek precej trd in bi z njim skoraj razbili steno in polomili zobe.

Na upravi se zdaj tudi ne bom mogel več zgubiti. Vsi so dobili na vrata živobarvne, rdeče in zelene tablice, da takoj najdeš človeka v pisarni, seveda, če ni slučajno »službeno odsoten« po privatni liniji. Najprej pa so si namestili tablice tisti, ki se pišejo »dipl. oec.«, menda, da bi jih ja kdo ne zgrešil. Pa sem se spomnil na tiste dobre stare čase in navade Franca Jožefa in Marije Terezije, ko so si razni pisarčki namočili na svoja vrata visoko doneče naslove »cesarsko kraljevi adjunkt«. Oh, kar mi je bilo všeč, ko sem videl, kako dajo nekateri na svojo čast.

Ko sem hodil tako sem in tja po kuloarjih uprave, mi je od neke prišlo na ušesa, da so tam tudi ljudje, ki jim pravimo po domače »Sebevidi«, to so tisti, ki so konstruirali pravilnik o OD, pa so bolj sebe videli, kot pa rajo okoli sebe. Sploh so naredili čudne analitske ocene delovnih mest in so za enakovredno delovno mesto nekaterim pripisali veliko analitskih točk in s tem tudi »fičenkove«, drugim pa dosti manj. Oh, mi je položil nekdo: »Kdaj bo le prišla k nam v vas nova gospa analitska ocena, ki nam bo, pozabljenim, kaj namaknila.« Pa še res je in kar prav sem mu dal.

No, pokušati sem hotel tudi v kuhinjo. Pa nisem mogel, ker je bila zaklenjena. Zaradi dopusta, so mi dejali. »Ja, kako pa sedaj živite vsak dan brez malice in kavice, sem jih pobaral. «Nič hudega nam ni, kuhinje prav nič ne pogrešamo. Malico, prav po svoji želji, si kupimo drugod, s seboj prinesemo še kavico in jo skuhamo. Prava reč, če tudi ne bi imeli več te kuhinje,« so zagostolele tovarišičke in hitele kuhati kavico. In še meni so prav dobro in dišečo skuhale.

No, na kraju sem imel še čast biti na delavskem svetu. Ampak, toda, seveda, sem bil kar malo preplašen. Ko sem prišel med zbrane samoupravljavce, se je ena starejša tovarišička hudo namrdnila in ta-

koj od kolegice zahtevala pojasnilo, če sem morda tudi jaz član delavskega sveta in kaj iščem tam. Jaz pa sem se potem skrtil v svojo luknjo in gledal, pa poslušal. Mojdunaj je bilo zanimivo, kar dosti sem se naučil.

Ko sem vse to opravil, sem seveda moral hitro iti poročati svojemu dipl. novinarskemu šefu, cesarsko kraljevemu odgovornemu uredniku, da mi je dal na vso pisarjico

svojo žegen. Upam, da — prizadelet in neprizadelet — ne boste vzeli mojih šal preveč resno, ampak se boste z mano vred nasmejali. Če me boste preveč kritizirali, pa tudi ne bo nobene škode zame, ker sem volen in imam luknjo.

Zdaj bi si pa rad spet malo oddahnil, saj vidite, da je bilo moje delo zelo garaško. Zato vas pozdravljam!

Tonček Makaronček

Kako (ne) varčujemo z elektriko

Mogoče — mi je — po srečnem ali nesrečnem naključju — prišel v roke Glasnik od meseca junija in, čeprav nimam navade prebirati zastarelih člankov v tem našem popularnem biltenu, mi je vseeno »padla v oči« zelo lepa parola »Varčujemo z elektriko!«

Pisec članka A. J. nam je prikazal, koliko porabimo električne energije v okviru kombinata letno ter kakšne težke milijone dinarjev smo plačali zanjo. Prikazano je tudi, koliko jalove elektrike smo porabili v minulnem letu. Toda, ali je potrebno tiskati parole ne glede na njihovo debelino črk, ko pa na drugi strani porabimo mnogo elektrike brez potrebe.

Dovolite, da naslednji primer potrdi, kar sem prej omenil. Mlin Homec je eden najstarejših mlinov v domžalskem bazenu. Iz leta v leto je postal večji ter pomembnejši za nas vse. Mlin stoji na desnem bregu Kamniške Bistrice in, ker je ta reka zelo vodnata, je razumljivo, da je vodna energija maksimalno izkoriščena. Ker pa vsako leto popravljajo strugo, se v poletnih mesecih tok Bistrice preusmeri v glavno strugo tako, da je možno opravljati popravila ob celi dolžini desnega toka Bistrice.

Tudi letos so opravili razna čiščenja ter popravila in so priložnost bi prav lahko izkoristili tudi za redne letne remonte mlinov, kar je že bilo tudi v tradiciji. Toda letos je mlin obratoval

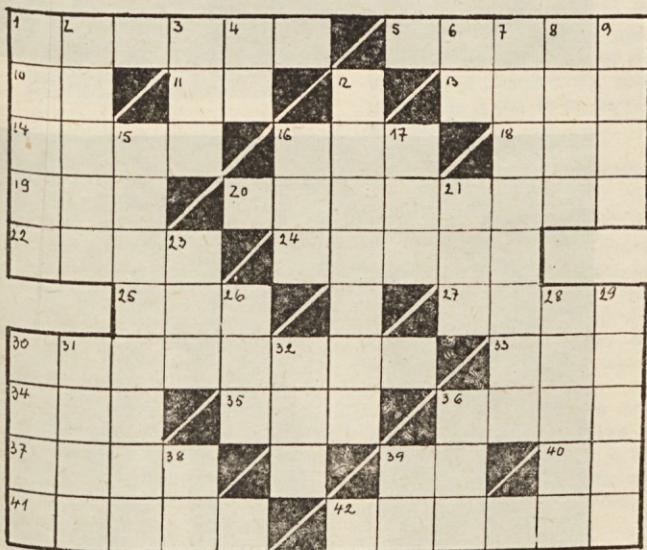
normalno, seveda samo s pogonom električne energije, namesto da bi prilagodili remonte danim okoliščinam. Vprašam se, ali je to dobro gospodarjenje?

Poglejmo samo to: sedaj, ko je raven površine rek najmanjša in ko so elektrarne kar najbolj obremenjene, smo v mlinu Homec porabili več električne energije, kot je potrebno. Jeseni bomo pa imeli remont in mlin ne bo obratoval prav tedaj, ko bo dovolj vode in bo tekla mimo mlina neizkoriščena. Zakaj vse to? Komu tak način poslovanja najbolj ustreza, komu koristi? Naj navedem samo to, da je mlin v 6 dneh minulega obdobja obratovanja porabil 100% več elektrike, kar znaša ok. 5000 kW Res, da številka ni velika, toda za tak mlin, kot je Homec, je to preveliko in se tudi v okviru letne porabe precej občuti.

Zato ne bi bilo slabo, če bi v bodoče tehnična služba mislila tudi na take stvari. Mogoče je in skoraj prepričan sem, da se ne bi nihče razburjal glede nepotrebno porabljenih kW, če bi vedel, da so naša skladišča prazna, ter bi bilo zaradi tega obratovanje mlina nujno, ker bi imela sicer komercialna služba težave pri prodaji. Tako pa ni nobenega razloga za obratovanje mlina in odvečno porabljammo električno energijo, ki bi jo lahko prihranili. Tudi to naj bi bil prispevek k varčevanju z električno energijo!

Gregor Breznik

Križanka

Vodoravno: 1. pekarski izdelek, 8. snov potrebna za razne pekarske izdelke, 10. rimska »štiri«, 11. španski spolnik, 12. začetnica priimka našega glavnega direktorja, 13. škoduje tudi moki, 14. domače žensko ime, 16. predpona, ki pomeni starost, 18. drugo ime za Italijana, 19. skrajšano moško ime, 20. prebivalca Frigije, 22. vrsta juhe, 24. majhne ose, 25. števniki, 27. skoraj isti, 30. zagrajena, 33. okrajšava za ekran, 34. dnevi, 35. delavski svet kombinata, 36. kis (3. skl.), 37. redništvo, 39. latinski predlog, v rabi tudi

pri nas, 40. medmet, 41. žensko ime, 42. menihi.

Navpično: 1. delavec Žita, 2. ljubkovalno žensko ime, 3. tuje žensko ime, 4. Jugoslovanska loterija, 6. ime črke, 7. pekarski izdelek, 8. pritisk, 9. medmet, 19. gora v Julijskih Alpah, 15. afriška dežela, 16. za (latin.), 17. turški veljak (3. skl.), 21. skrajšano moško ime, 23. bosanska reka, 26. stari Slovan, 28. delavec, igralec, 29. hrana iz moke (množ.), 30. prizorišče iger, 31. jeza, 32. Estonec, 36. pesem hvalnica, 39. prva in petnajsta črka abecede, 39. ploskovna mera.

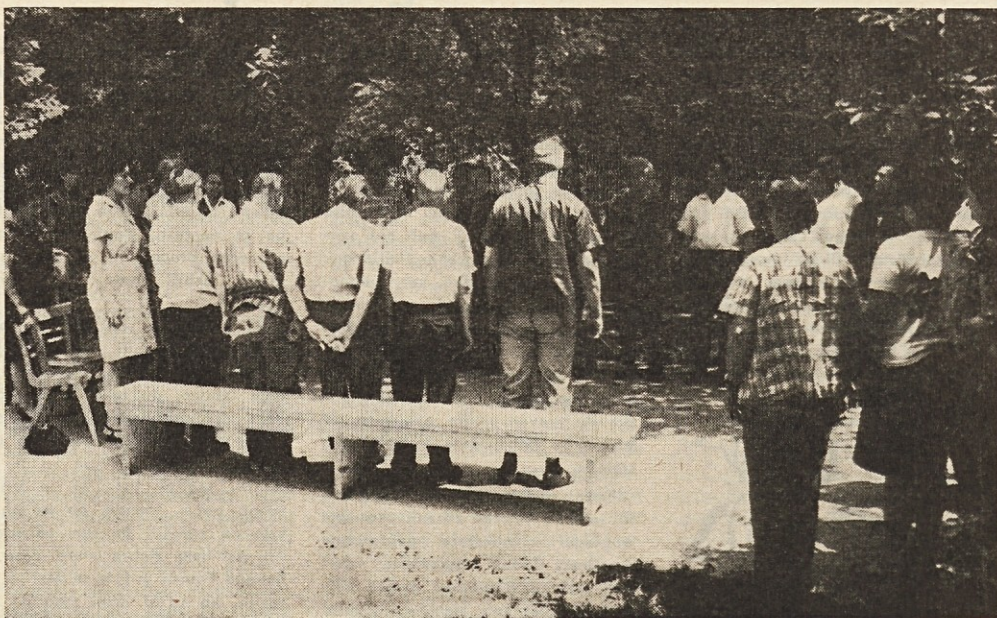

URA JE 13.50: Tudi takle čas se nekateri »potrudijo« hitro iz pisarne

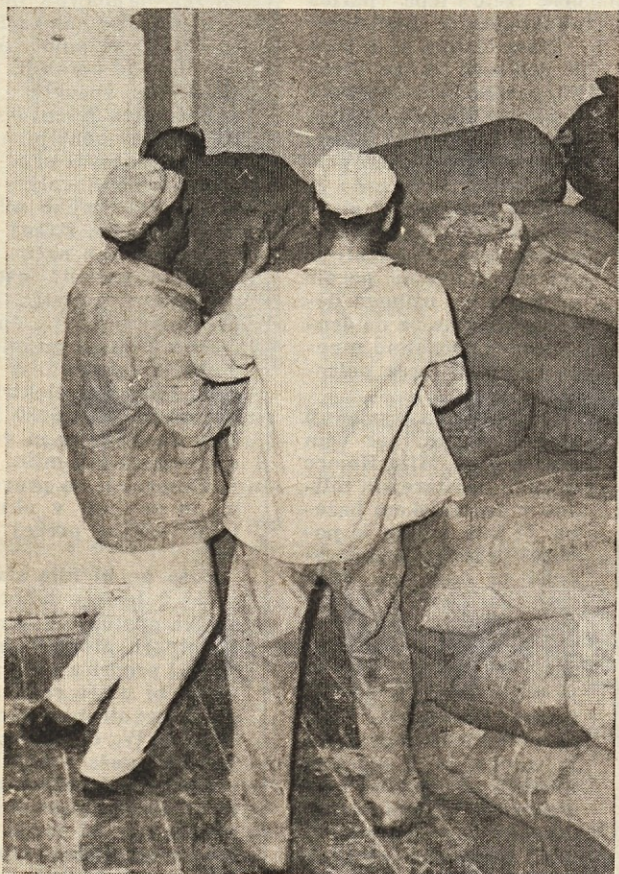
SLIKOVNA PRILOGA

KOT V NOB: Po naporni akciji zaslužen počitek pod drevesi

MINUTA MOLKA: Člani aktiva ZB so počastili spomin pokojnega Ivana Selana

NAPOR: Delo v skladišču Kranj je predvsem fizično (levo)

RAZVEDRILO: Staro in mlado se je ob poskočnih vižah tudi zavrtelo

V SPOMIN: Maloštevne članice ZB so »pozirale« fotografu (spodaj)

ZAKAJ TAKO? Nad eno prodajaln Žita že dalj časa visi takle »okrasni« napis z razbitim steklom (spodaj)

DETAJL: Tudi takih stebrov v Kranjskem skladišču ni malo (desno)